

Студентски столове и общезития ЕАД
СТУДЕНТСКИ СТОЛОВЕ И ОБЩЕЖИТИЯ ЕАД

Финансов отчет
31 декември 2015 г.

Съдържание

Страница

Годишен доклад за дейността	1
Отчет за финансовото състояние	8
Отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход	9
Отчет за паричните потоци	10
Отчет за промените в собствения капитал	11
Пояснения към финансовия отчет	12

„СТУДЕНТСКИ СТОЛОВЕ И ОБЩЕЖИТИЯ” ЕАД

Годишен доклад за дейността

2015 г.

Ръководството на „СТУДЕНТСКИ СТОЛОВЕ И ОБЩЕЖИТИЯ” ЕАД представя своя доклад и финансов отчет към 31 декември 2015 г., който е изготвен в съответствие със Закона за счетоводството и Международни счетоводни стандарти.

1. Описание на дейността

Дружеството е регистрирано в Република България, със седалище и адрес за кореспонденция гр. София, 1700, р-н Студентски град, бл. № 5, ет. 2.

Дружеството има предмет на дейност: експлоатация и стопанисване на студентски столове, общежития, бюфети, клубове и други заведения за обществено хранене, търговия и културен отдих, както и отдаване под наем на имущество.

2. Преглед на дейността

“СТУДЕНТСКИ СТОЛОВЕ И ОБЩЕЖИТИЯ” ЕАД гр. София продължава да бъде утвърдена фирма в страната, осъществяваща социалната политика на държавата спрямо студентите. Дружеството осъществява своята дейност съобразно изискванията на действащите нормативни документи чрез деветте клона в страната както следва: гр. Габрово, гр. Велико Търново, гр. Русе, гр. Пловдив, гр. Стара Загора, гр. Сливен, гр. Ямбол, гр. Хасково и гр. Шумен. Дружеството разполага с общежития и столове в клоновете си както следва: студентски общежития общо – 34 броя, от тях собствени 29 броя и предоставени за стопанисване – 5 броя. Студентски столове общо – 20 броя, от тях собствени 14 броя и предоставени за стопанисване – 6 броя. Дружеството разполага с леглова база от 9035 бр. легла за задоволяване жилищните нужди на студентите, от които 425 бр. легла в база на затворени общежития, нуждаещи се от основен ремонт. Поради намаляване на студентите за настаняване същата не се включва в програми за възстановяване към настоящия момент. В Силистра има 98 бр. легла, които се използват на минимум поради необходимост от основен ремонт, който реално не може да извършваме поради факта, че сградата не е собственост на дружеството и няма реално интерес от страна на студентите за ползането ѝ.

За водещ фактор във фирмената си политика Дружеството определя управлението на финансовите ресурси с оглед осигуряване максимално добри условия на предлаганата услуга по столовото хранене и стопанисване на студентските общежития.

Гаранция за ефективността на работата са натрупаните опит и знания, максимална ангажираност и добра координация на квалифицирания персонал. Преобладаващата част от персонала има значителен трудов стаж в дружеството. Ръководният персонал е с необходимата квалификация и опит.

Съставянето на годишния финансов отчет е заключителен етап от процеса на счетоводното отчитане на предприятието за отчетната година. Целта на счетоводното приключване е да даде вярно и честно представяне на имущественото и финансово състояние на предприятието, и чрез счетоводен отчет да представи на собствениците на предприятието информация за финансовото му състояние. Счетоводният отчет показва резултата от дейността на ръководството и ефективността от управлението на предоставените ресурси.

3. Структура на основния капитал

Капиталът на дружеството е в размер на 10 884 703 лв., съставен от 10 884 703 брой акции с номинална стойност 1 лев.

Едноличен собственик на капитала на Дружеството е Министерството на образованието и науката на Република България.

	Участие %	Брой акции
Министерство на образованието и науката	100	10 884 703
	100	10 884 703

4. Управление

Съгласно действащия Търговски закон в България към 31 декември 2015 г., “Студентски столове и общежития” ЕАД е акционерно дружество с едностепенна система на управление.

Към 31 декември 2015 г. Съветът на директорите е в състав от пет члена, както следва:

- Васил Тодоров – Изпълнителен директор
- Ангел Георгиев- Член на СД
- Ивайло Йонков - Председател на СД

В началото на месец Август 2015 год е извършена промяна в Съвета на директорите, като е освободен Калин Анастасов, а е назначен Ивайло Йонков.

Съгласно Търговския закон се представя следната информация:

Член СД Информация	Васил Гочев Тодоров	Ангел Красимиров Георгиев	Ивайло Христов Йонков	Калин Анастасов
чл. 247, ал.2 , т. 1 (лева)	52080	18190	6217,14	0
чл. 247, ал. 2, т. 2	няма	няма	няма	няма
чл. 247, ал. 2, т. 3	не са предвидени	не са предвидени	не са предвидени	не са предвидени
Участие в дружества, съгл. чл. 247, ал. 2, т. 4	няма участие в друго дружество	няма участие в друго дружество	няма участие в друго дружество	няма участие в друго дружество

Дружеството няма сключени договори през годината, които излизат извън обичайната дейност или се отклоняват съществено от пазарните условия. Към 31.12.2015 г. Дружеството се управлява и представлява както следва:

- Председател на СД – Ивайло Йонков
- Изпълнителен директор – Васил Гочев Тодоров

5. Резултати за текущия период

Приходите на дружеството се формират основно от постъпленията за столово хранене, студентски наеми и субсидия, предоставена от Републиканския бюджет за покриване на реалните разходи за храноден и леглоден. За финансовата 2015 год. за дружеството е утвърдена субсидия от Републиканския бюджет /РБ/ в размер на 6 000 000 лв. с ПМС № 8/2015 г. Средствата са разчетени при стойност за един храноден - 2,90 лв. и за един леглоден – 1,00 лв.

Субсидията, предоставяна за оперативна дейност на дружеството, неусвоена на база отчетените леглодни и хранодни, се усвоява от Дружеството като субсидия за извършване на ремонтни дейности на студентските столове и общежития. Същата е в съответствие с чл.7 на Споразумение №Д01-64/03.02.2015 год. с Министерство на образованието и науката, изготвено на база постановлението за Републиканския бюджет за 2015 година.

През отчетната година на Дружеството са преведени средства от РБ за оперативна дейност в размер на 6000000 лв. Преведените средства са разчетени на база норматив за леглоден и храноден на ниво норматив от 2010г., а за периода 2010-2015 година размера на разходите за издръжката на студентите бележи силно увеличение. Този факт оказва силно неблагоприятно влияние върху отчетените финансови резултати.

От съставения годишен финансов отчет на “Студентски столове и общежития” ЕАД за 2015 г. е видно, че получените приходи са в размер на 17017 хил. лв. (2014 г.: 14101 хил. лв.).

В това число, нетните приходи от продажби за 2015 г. са в размер на 9 989 хил. лв., а приходът от субсидия е 7 028 хил. лв., като в т.ч. 1 814 хил. лв. е приход от субсидия срещу признати амортизации на активи финансирани със средства от бюджета (2014 г.: 8110 хил. лв. нетни приходи от продажба, 5 085 хил. лв. приход от субсидия)

Структурата на приходите за дружеството е формирана, както следва:

	2015	2014
	‘000 лв.	‘000 лв.
Субсидия от РБ	7 028	5 085
Приходи от услуги /общежития/	5 074	5052
Приходи от столово хранене	4 132	2 972
Други приходи	689	906
Приходи от бюфети	94	86
	17017	14101

Относителният дял на приходите (вкл. приходи от продажби и субсидия) по клонове на дружеството за 2015 г. е както следва:

	Приходи
	%
Клон гр.В.Търново	14,62
Клон гр.Габрово	4.94
Клон гр. Пловдив	15.56
Клон гр. Русе	14,31
Клон гр. София	9,91
Клон Шумен	13,60
Клон гр. Стара Загора	16,37
Клон гр. Сливен	7,72
Клон гр.Ямбол	1,71
Клон гр.Хасково	1.28
	100,00

Счетоводната загуба на дружеството за 2015 година, отразена във финансовия отчет, е в размер на (833) хил. лева преди данъчно преобразуване и в размер на (25) хил. лв. след данъчно преобразуване.

По клонове финансовия резултат е както следва:

	Приходи
	‘000 лв.

клон гр. София	(1034)
клон гр. В.Търново	38
клон гр. Русе	15
клон гр. Ст.Загора	187
клон гр. Габрово	(84)
клон гр. Пловдив	(8)
клон гр. Сливен	32
клон гр. Ямбол	(38)
клон гр. Хасково	(50)
клон гр. Шумен	17
	925

Най-негативно влияние върху финансовия резултат за отчетната 2015 г. оказва а загубата, формирана от отчетана обезценка на вземанията от Корпоративна Търговска Банка в размер на 857хил.лв. Силно влияние оказва и загубата от бл.58 ползван за настаняване на научни работници , преподаватели и служители на БАН. Значително неблагоприятно за цялата система се отразява финансовия резултат от третото тримесечие, където се отчита значителна по размер загуба, тъй като през летния период Дружеството отчита разходи по издръжката на материалната база, като не реализира приходи от студентски наеми и столово хранене през по-голямата част от периода.

При отчетените финансови резултати за 2015 г. с отрицателен финансов резултат са кловете: София, В.Търново, Габрово, Пловдив, Ямбол, Хасково , а с положителен финансов резултат са клоновете в градовете Русе и Стара Загора, Сливен и Шумен. В Клон Шумен благоприятно влияние върху финансовия резултат оказва направената преоценка на дълготрайните активи в края на 2014 година, с което се намали отчетната стойност на активите, а от там и размера на амортизацията за финансовата 2015г. От 205хил. лв разходи за амортизации през 2014г. в размер на 60хил.лв. за 2015г.

В по малките клонове резултатите са повлияни от невъзможността да се осигури по-висока заетост на студентските общежития поради нисък прием на студенти, от една страна и ограниченията, наложени ни от Наредбата за ползване на студентските общежития, която не дава възможност при наличие на свободна леглова база да същата да се отдава под наем и да се реализират приходи от търговско дружество. По този начин Дружеството се лишава от допълнителни финансови приходи необходими за покриване на условно постоянните разходи.

През финансовата 2015година поради обжалване на процедурата по обществени поръчки за доставка на хранителни продукти за студентските столове на клоновете в дружеството системата работи на база три оферти, изготвяне на протоколи за избор на доставчик на хранителни продукти. Това даде възможност да се доставят хранителни продукти на по- ниски цени, което създаде възможност за поевтиняване храната в студентските столове и съответно до привличане на повече студенти ползващи столово хранене.

Негативно влияние върху резултата за цялото Дружество дава и високият размер на данък сгради и такса смет поради високите данъчни оценки на общежитията.През 2015 година дружеството е изплатило 331 хил. лв. за данък

сгради и такса смет, които са изплатени изцяло със средствата свързани с оперативната дейност.

През отчетената година като фактор водещ до значително завишение на разходите се оказва и повишаването на минималната работна заплата за страната за периодите 01.01.2015г и от 01.07.2015г. Значима част от обслужващия персонал на Дружеството зает в студентските столове и част от този в общежитията работят на минимална работна заплата, което автоматично доведе до нарастване на разходите за персонала през отчетната година. За 2015г. са начислени 3230 хил.лв. за работни заплати, което е с 203 хил.лв.повече от тези начислени през 2014г. – 3027 хил.лв.

През отчетния период са извършени разходи за дейността в размер на 17 991 хил. лв., в т.ч. относителния дял на разходите по елементи е както следва:

Вид разход	2015 г. сума (хил. лв.)	Относи- телен дял (%)	2014 г. сума (хил. лв.)	Относи- телен дял (%)
Разходи за материали	9 555	53,11	7 506	35,91
Разходи за услуги	1 663	9,24	1 009	4,83
Разходи за заплати	3 230	17,95	3027	14,48
Разходи за социални осигуровки и надбавки	1 220	6,78	1 179	5,64
Разходи за амортизации	787	4,38	949	4,54
Други разходи	1527	8,54	7 232	34,60
в т.ч. балансова стойност на продадени стоки	72	-	66	-
Общо	17 982	100	20 902	100

Най-голям дял в разходите по елементи се пада на разходите за материали. Те включват основно разходите за хранителни продукти, необходими за столовото хранене, консумативи за общежитията /ел.енергия, отопление, студена вода/. Следващи по размер са разходите за работни заплати. Като брутна сума начислените средства за работна заплата са по-високи от тези за 2014 г. с 203 хил. лв.

Начислените през отчетния период разходи за амортизации възлизат на 787 хил. лв., което се откроява като съществено перо в общия обем на разходите. Размера на начислените амортизации е с 162 хил.лв по-малко от тези за 2014г., което е резултат от намаляване отчетната стойност на активите в клон Шумен и увеличаване стойността на активите в другите клонове в резултат на извършени ремонтни дейности през 2014година. Същите са отразени към 31.12.2014г. като увеличение стойността на активите върху които се начислява амортизация през 2015 година. Прилагат се следните полезни срокове на годност на дълготрайните активи:

- Сгради 50 години;
- Съоръжения, предавателни устройства и др.п. 25 години;
- Машини, производствено оборудване, апаратура 10 години;

• Транспортни средства	10 години;
• Компютри и софтуер	5 години;
• Стопански инвентар	7 години.

Към 31.12.2015 г. “Студентски столове и общежития” ЕАД - София има краткосрочни търговски, данъчни и други вземания в размер на 1 280 хил. лв., формирани от вземания от клиенти - 208 хил. лв., вземания за данъци - 63 хил. лв. и други вземания – 1009 хил.лв., като 1715 хил. лв. вземане от КТБ , което е обезценено в размер на 857хил.лв.

Краткосрочните задължения са в размер на 1 751 хил. лв., в това число задължения към доставчици – 548 хил. лв. , задължения към персонала – 247 хил. лв., осигурителни задължения – 116 хил.лв., данъчни задължения – 121 хил. лв. и други задължения - 719 хил. лв./ в т. ч. депозити по договори – 609 хил. лв./.

Вземанията и задълженията са с текущ характер. През отчетният период не са реализирани извънредни приходи и разходи.

Рентабилността на приходите от продажби е съотношението между счетоводния финансов резултат и нетните приходи от продажби. Той показва ефективността на приходите от продажби:

Рентабилността на приходите от продажби е съотношението между счетоводния финансов резултат и нетните приходи от продажби. Той показва ефективността на приходите от продажби:

- Печалба /нетни приходи от продажби = $(833) / 9989 = (0,083)$

От съществено значение за анализ и оценка на дейността на предприятието през отчетния период са показателите за ликвидност. Те отразяват способността на предприятието да посреща текущите си задължения през новия отчетен период с достатъчна сигурност и поради това представляват особен интерес за кредиторите /банките, доставчиците и др./.

- Коефициентът за обща ликвидност = краткотрайните активи / краткосрочните задължения = $2\,955 / 1\,751 = 1,68$ (за 2014 г.: 2.71)
- Коефициентът за бърза ликвидност = краткосрочни вземания, парични средства /краткосрочни задължения = $2859 / 1\,751 = 1.63$ (за 2013 г.: 2.67)
- Коефициентът за незабавна ликвидност = парични средства/краткосрочни задължения = $1579 / 1\,751 = 0,9$ (за 2014г.: 2.21)

От стойностите на показателите е видно, че дружеството е в състояние да покрива задълженията си с наличните си активи, когато се касае за общата ликвидност. От направената съпоставка с предходния отчетен период се забелязва тенденция на лек спад ,но сравнително запазване на показателите. Дружеството не среща затруднения при изплащане на текущите си задължения.

6. СТОПАНСКИ ЦЕЛИ ЗА 2015 г.

Стопанските цели на Ръководството на дружеството за 2016 год. са силно повлияни от състоянието на икономическа среда. По тази причина Ръководството на дружеството ще насочи усилията си за запазване на приходите от дейността и оптимизиране на разходите. Дружеството е поставено да работи в затруднена икономическа ситуация, в резултат на това, че размера на финансирането от

Републиканския бюджет не е увеличаван от 2010 год., а за периода от 2010 г до 2015 г. значително са се увеличили разходите за данъци и консумативи. Ръководството ще работи и в посока на подобряване организацията на дейността на дружеството, така че да създава условия за реализиране на социалната политика на държавата, като подобрява битовите условия за живот на студентите. Дружеството ще продължава и поддържа водената и до сега инвестиционна политика, като подобрява и модернизира материалната база със собствени средства и средства от Републиканския бюджет .

7. ОТГОВОРНОСТИ НА РЪКОВОДСТВОТО

Според приложимото законодателство, ръководството отговаря за изготвянето на финансов отчет за всяка финансова година, който да дава вярна и честна представа за финансовото състояние на Дружеството към края на годината, финансово му представяне и парични му потоци.

Ръководството потвърждава, че е прилагало последователно адекватни счетоводни политики при изготвянето на годишния финансов отчет към 31 декември 2015 г. и е направило разумни и предпазливи преценки, предположения и приблизителни оценки.

Ръководството също потвърждава, че се е придържало към действащите счетоводни стандарти, като финансовият отчет е изготвен на принципа на действащото предприятие.

Ръководството носи отговорност за правилното водене на счетоводните регистри, за целесъобразното управление на активите и за предприемането на необходимите мерки за избягване и разкриване на евентуални злоупотреби и други нередности.

01.03.2016 г. гр. София

Изпълнителен директор: _____

Васил

Тодоров

Отчет за финансовото състояние

“СТУДЕНТСКИ СТОЛОВЕ И ОБЩЕЖИТИЯ” ЕАД

Финансов отчет

31 декември 2015 г.

9

за годината, приключваща на 31 декември 2015 г.

	Пояснения	2015 ‘000 лв.	2014 ‘000 лв.
Активи			
<i>Нетекущи активи</i>			
Имоти, машини и съоръжения	5	30 371	29 644
Нематериални активи	6		
Активи по отсрочени данъци	7		
Общо нетекущи активи		<u>29 644</u>	<u>29 644</u>
<i>Текущи активи</i>			
Материални запаси	8	96	86
Търговски и други вземания	9	1 217	2126
Други текущи активи	10	63	8
Пари и парични еквиваленти	11	1 579	4 366
Общо текущи активи		<u>2 955</u>	<u>6 586</u>
ОБЩО АКТИВИ		<u>33 326</u>	<u>36 230</u>
Пасиви			
<i>Нетекущи пасиви</i>			
Приходи за бъдещи периоди	14	22 278	24 012
Други дългосрочни задължения	14	564	610
Общо нетекущи пасиви		<u>22 842</u>	<u>24 622</u>
<i>Текущи пасиви</i>			
Търговски и други задължения	15	1 514	1 663
Текущи данъчни задължения	16	237	312
Общо текущи пасиви		<u>1 975</u>	<u>2 056</u>
ОБЩО ПАСИВИ		<u>26 597</u>	<u>25 886</u>
Собствен капитал			
Основен капитал	12.1	10 885	10 885
Резерви от преоценки	12.2	3 789	3 789
Други резерви	12.2	1 926	1 993
Финансов резултат от минали години	13	(7034)	(376)
Финансов резултат за текущия период	13	(833)	(6 658)
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ		<u>8 733</u>	<u>9 633</u>
ОБЩО ПАСИВИ И СОБСТВЕН КАПИТАЛ		<u>33 326</u>	<u>36 230</u>

Съставител: Илияна Василева Бешкова

Ръководител: Васил Гочев Тодоров

Заверил съгласно одиторски доклад:

Регистриран одитор: Бойка Георгиева

**Отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход
за годината, приключваща на 31 декември 2015 г.**

	Пояснения	2015 ‘000 лв.	2014 ‘000 лв.
Приходи от продажби	17	15 203	13 377
Себестойност на продажби	18	(13 953)	(19 159)
Брутна печалба		<u>1250</u>	<u>(5 782)</u>
Други приходи	21	1814	724
Административни разходи		(2215)	(1019)
Други разходи	21	(1814)	(724)
Финансови приходи, нетно	19	119	119
Печалба/ загуба от обичайната дейност		<u>(926)</u>	<u>(6 682)</u>
Данък печалба	20	-	-
Други данъци	20	93	24
Печалба за периода		<u>(833)</u>	<u>(6 658)</u>
Други всеобхватни приходи/ разходи			
<i>Статии, които няма да бъдат в следствие прекласифицирани в печалбата или загубата</i>			
Актьорски печалби и загуби		<u>(67)</u>	<u>(41)</u>
Данък върху дохода, свързан със статии, които не се прекласифицират			
Общо статии, които не се прекласифицират към печалбата или загубата		<u>(67)</u>	<u>(41)</u>
Общо друг всеобхватен доход за годината		<u>(67)</u>	<u>(41)</u>
Общ всеобхватен доход за периода		<u>(900)</u>	<u>(6 699)</u>

Съставител: Илияна Василева Бешкова

Ръководител: Васил Гочев Тодоров

Дата: 01.03.2016г.

Заверил съгласно одиторски доклад:

Регистриран одитор:Бойка Георгиева

Отчет за паричните потоци

за годината, приключваща на 31 декември 2015 г.

	2015	2014
	‘000 лв.	‘000 лв.
<u>Оперативна дейност</u>		
Постъпления по клиенти	11 433	8 027
Плащания на доставчици	(13 623)	(10 298)
Плащания на персонал и осигурителни институции	(3 200)	(3 009)
Плащания за лихви	4	
Други парични потоци от оперативна дейност	4 371	4 605
<i>Нетен паричен поток от оперативна дейност</i>	<u>(1015)</u>	<u>(675)</u>
<u>Парични потоци от инвестиционната дейност</u>		
Парични потоци от инвестиционна дейност	(1792)	(122)
<i>Нетен паричен поток от инвестиционна дейност</i>	<u>(1792)</u>	<u>(122)</u>
<u>Парични потоци от финансова дейност</u>		
Постъпления от лихви, комисиони и други подобни	20	123
<i>Нетен паричен поток от финансова дейност</i>	<u>20</u>	<u>123</u>
<i>Нетна промяна на парични наличности и еквиваленти</i>	<u>(2 787)</u>	<u>(674)</u>
Пари и парични еквиваленти в началото на годината	4 366	5 040
Пари и парични еквиваленти в края на годината	<u>1 579</u>	<u>4 366</u>

Съставител: Илияна Василева Бешкова

Ръководител: Васил Гочев Тодоров

Дата: 01.03.2016 г.

Заверил съгласно одиторски доклад:
Регистриран одитор:Бойка Георгиева

Отчет за промените в собствения капитал

за годината, приключваща на 31 декември 2015 г.

	Акционерен капитал	Резерв от последващи оценки на активи и пасиви	Резерви	Неразпре- делена печалба	Общо собствен капитал
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Салдо към 01.01.2014 г.	<u>10 885</u>	<u>4 084</u>	<u>2 034</u>	<u>(443)</u>	<u>16 560</u>
Промени в счетоводната политика	-	(401)		15	(386)
Салдо след промените в счетоводната политика	<u>10 885</u>	<u>3 683</u>	<u>2 034</u>	<u>(428)</u>	<u>16 174</u>
Финансов резултат текущ период	-	-	-	(6 658)	(6 658)
Разпределение на печалба за резерви	-	-	-	-	-
Други изменения		106	(41)	52	<u>117</u>
Салдо към 31.12.2014 г.	<u>10 885</u>	<u>3 789</u>	<u>1 993</u>	<u>(7 034)</u>	<u>9 633</u>
 Салдо към 01.01.2015 г.	 <u>10 885</u>	 <u>3 789</u>	 <u>1 993</u>	 <u>(7 034)</u>	 <u>9 633</u>
Грешки	-	-	-	-	-
Салдо след промените	<u>10 885</u>	<u>3 789</u>	<u>1 993</u>	<u>(7 034)</u>	<u>9 633</u>
Финансов резултат текущ период				(833)	(833)
Разпределения на печалба за резерв					
Други изменения			(67)		(67)
Салдо към 31.12.2015 г.	<u>10 885</u>	<u>3 789</u>	<u>1 926</u>	<u>(7 867)</u>	<u>8 733</u>

Съставител: Илияна Василева Бешкова

_____

Ръководител: Васил Гочев Тодоров

_____

Дата: 01.03.2016 г.

Заверил съгласно одиторски доклад:

Регистриран одитор: Бойка Георгиева

Пояснения към финансовия отчет**1. Обща информация**

“Студентски столове и общежития” ЕАД е еднолично търговско дружество, регистрирано съгласно Търговския закон. Правата на собственик на капитала се упражняват от Министерство на образованието и науката.

Дружеството е регистрирано Търговския регистър с ЕИК по БУЛСТАТ 831917453, със седалище и адрес на управление: гр. София , Студентски град бл.5.

Дружеството има за предмет на дейност: експлоатация и стопанисване на студентски столове, общежития, бюфети, клубове и други заведения за обществено хранене; търговия и културен отдих, както и отдаване под наем на имущество.

“Студентски столове и общежития”ЕАД има едностепенна система на управление - Съвет на директорите в състав: Председател на СД Ивайло Христов Йонков, Васил Тодоров – Изпълнителен директор , Ангел Красимиров Георгиев. Дружеството се представлява и управлява от Васил Гочев Тодоров -Изпълнителен директор.

Дружеството е с регистриран капитал на стойност 10 884 703 лв. Едноличен собственик на капитала на Дружеството е Министерството на образованието, младежта и науката на Република България.

Средносписъчния персонал за 2015 г. е 427 души.

2. Изявление за съответствие

Финансовият отчет на Дружеството е изготвен в съответствие с Международните счетоводни стандарти (МСС). Към 31.12.2015 г МСС включват Международните счетоводни стандарти, Международни стандарти за финансови отчети (МСФО), Тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО(КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти(СМСС), и Тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които са приети от Комисията на Европейския съюз. Комитетът за МСС преиздава ежегодно стандартите и разясненията към тях, които след одобряването от Европейския съюз, са валидни за годината, за която са издадени.

Дружеството прилага всички нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания, създадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти(СМСС) и респ. от Комитета за разясненията по МСФО, които са уместни за неговата дейност. Ръководството на дружеството се е съобразило с всички счетоводни стандарти и разяснения към тях, които са приложими към неговата дейност и са приети официално от Европейския съюз към датата на изготвяне на настоящия финансов отчет.

За текущата финансова година са влезли в сила нови и/или ревизирани стандарти и разяснения, издадени от Съвета по Международните счетоводни

станданти (СМСС) и респ. от Комитета за разяснения на МСФО. Ръководството е направило преценка, които са уместни за неговата дейност.

Издадени са нови МСФО:

- *МСФО 9 Финансови инструменти (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. - не е приет от ЕК).* Този стандарт е нов стандарт за финансовите инструменти. Крайното му предназначение е да замести изцяло МСС 39. С промените на МСФО 9 от м.юли 2014 г. стандартът е окончателен и се определя датата му на влизане да бъде 1 януари 2018 г.;

- *МСФО 7 (променен) Финансови инструменти: Оповестявания – относно облекчението за преизчислението на сравнителни периоди и свързаните с тях оповестявания при прилагането на МСФО 9 (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. - не е приет от ЕК).* Тази промяна е свързана с въвеждане на облекчение относно необходимостта от преизчисление на сравнителните финансови отчети и възможността за предоставяне на модифицирани оповестявания при преминаването от МСС 39 към МСФО 9 (когато това се случи) според датата на прилагане на стандарта от дружеството и дали то избира опцията да преизчисли предходни периоди;

- *МСФО 10 (променен) Консолидирани финансови отчети и МСС 28 (променен) Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия - относно продажба или вноса на активи между инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. – не са приети от ЕК).* Тази промяна възниква във връзка с непоследователност между изискванията и правилата на МСФО 10 и на МСС 28 (ревизиран 2011 г.) в случаите транзакции от инвеститор към негово асоциирано или съвместно дружество. С нея основно се пояснява, че при транзакциите, които по съдържание са продажба или вноса на съвкупност от активи, но не са цялостен бизнес – печалбата или загубата се признава частично само до размера на дела на несвързаните инвеститори, а в случаите, когато транзакциите по същество са продажба или вноса на активи, които са бизнес по смисъла на МСФО 3 – печалбата или загубата се признава изцяло;

- *МСФО 11 (променен) Съвместни споразумения - относно отчитане на придобиване на дялове в съвместни дейности (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. – не е приет от ЕК).* Това допълнение основно уточнява, че при придобиването от страна на инвеститор на дялове в съвместна дейност, която по съдържание представлява бизнес, следва да се прилагат изискванията и правилата на МСФО 3 за бизнес комбинации;

- *МСФО 15 Приходи по договори с клиенти (в сила за годишни периоди от 01.01.2017 г. - не е приет от ЕК).* Този стандарт е изцяло нов стандарт. Той въвежда цялостен комплекс от принципи, правила и подходи за признаването, отчитането и оповестяването на информацията относно вида, сумата, периода и несигурностите във

връзка с приходите и паричните потоци, произхождащи от договори с контрагенти. Стандартът ще замени действащите до този момент стандарти свързани с признаването на приходи, основно МСС 18 и МСС 11. *Водещият принцип на новият стандарт е в създаването на модел от стъпки, чрез който определянето на параметрите и времето на прихода са съизмерими спрямо задължението на всяка от страните по сделката помежду им.*

• *МСС 1 (променен) Представяне на финансови отчети - относно инициатива за оповестявания (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. – не е приет от ЕК).* Тази промяна е важно разяснение на самия стандарт с насока на съставителите на финансови отчети, когато е необходимо те да прилагат преценка за същественост на определена информация и нейното представяне при изготвянето на финансовите отчети, т.е. за включването или не на дадена информация, подход на представяне в отчета за финансовото състояние и в отчета за всеобхватния доход - агрегиране или самостоятелно представяне, подход на подредба на пояснителните приложения, както и представянето на някои специфични статии в отчетите;

• *МСС 16 (променен) Имоти, машини, съоръжения и МСС 41 (променен) Земеделие - относно растения-носители (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. – не са приети от ЕК).* Тази промяна въвежда подхода за оценяване и отчитане на плододайни насаждения (растения) на принципа на имотите, машините и оборудването (ДМА) по реда на МСС 16, а не съгласно МСС 41 (по цена на придобиване и с възможност за прилагане на модела на преоценената стойност, след навлизане в плододайна възраст), тъй като тяхното участие в селскостопанското производство е сходно с тяхното (ДМА) в индустриалното производство;

• *МСС 27 (променен) Самостоятелни финансови отчети - относно метод на собствения капитал в самостоятелните финансови отчети. (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. – не е приет от ЕК).* С тази промяна е възстановена опцията в МСС 27 за оценяване и отчитането по метода на собствения капитал на инвестициите в дъщерни, асоциирани и съвместни дружества в самостоятелните финансови отчети;

• *Подобрения в МСФО Цикъл 2012-2014 (м.септември 2014 г.) - подобрения в МСФО 5, МСФО 7, МСС 19, МСС 34 (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. – не са приети от ЕК).* Тези подобрения внасят частични промени и редакции в съответните стандарти, основно с цел да премахнат съществуваща непоследователност или неясноти в правилата на приложение и изискванията на отделните стандарти, както и да се внесе по-прецизна терминология на понятия.

Допълнително, за посочените по-долу нови стандарти, променени стандарти и приети тълкувания, които са издадени, но все още не са в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2015 г., ръководството е преценило, че следните не

биха имали потенциален ефект за промени в счетоводната политика и класификацията и стойностите на отчетни обекти във финансовите отчети на дружеството, а именно:

- *МСФО 10 (променен) Консолидирани финансови отчети, МСФО 12 (променен) Оповестяване на участия в други предприятия и МСС 28 (променен) Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия - относно инвестиционни дружества (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2016 г. – не са приети от ЕК).* Тази промяна възниква във връзка с уточненията относно възможността за освобождаване от консолидация

- *МСФО 14 Отсрочени активи и пасиви по регулирани дейности (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. - не е приет от ЕК).* Този стандарт е нов и служи като междинен стандарт, приложим само за предприятия, които ще преминават към МСФО като отчетна рамка за първи път, с действие до приключването на проекта за нов всеобхватен стандарт, който ще адресира такъв тип регулирани дейности. Не се прилага от предприятия вече преминали към МСФО.

- *МСС 16 (променен) Имоти, машини, съоръжения и МСС 38 (променен) Нематериални активи - относно допустимите методи за начисляване на амортизация (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. – не са приети от ЕК).* Това разяснение уточнява, че методът за амортизация на един актив на база съотношение спрямо очакваните приходи, в чието генериране той участва, не се приема за подходящ амортизационен метод за измерването на ползите, които се консумират от използването този актив (освен в много редки случаи, по изключение);

- **Промени в счетоводната политика**

Годишния финансов отчет е изготвен, спазвайки принципа на действащо предприятие в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, издадени от Съвета за Международни счетоводни стандарти (СМСС) и всички разяснения, издадени от Комитета за Разяснения на МСФО, в сила от 1 януари 2015г. и които са приети от Комисията на европейския съюз.

Финансовият отчет е изготвен на база конвенцията за историческа цена, освен ако не е посочено друго в счетоводните политики по-долу (например някои финансови инструменти, които са оценени по справедлива стойност). Историческата цена се основава на справедливата стойност на престацията, дадена в замяна на активи.

Годишният финансов Отчет включва отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, Отчет за финансовото състояние, Отчет за промените в собствения капитал, Отчет за паричните потоци, както и пояснителни приложения.

Дружеството избира да представи в един отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход. Разделите се представят заедно, като този за печалбата или загубата е първи, следван непосредствено от раздела за другия всеобхватен доход.

Форматът на Отчета за финансовото състояние е базиран на разграничението текущ / нетекущ.

Оповестявания за комплекта финансови отчети

Пълният комплект финансови отчети включва следните компоненти:

- Отчет за финансовото състояние към края на периода;
- Отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за периода;
- Отчет за промените в собствения капитал за периода;
- Отчет за паричните потоци за периода
- Пояснителни приложения, представляващи обобщение на по-важните счетоводни политики и друга пояснителна информация;
- Отчет за финансовото състояние към началото на най-ранния сравнителен период, когато Дружеството прилага счетоводна политика със задна дата или прави преизчисление със задна дата на статии в своите финансови отчети, или когато прекласифицира статии в своите финансови отчети.

Представят се с еднакво значение всички финансови отчети в пълен комплект.

Допустимо алтернативно третиране

В определени случаи МСФО позволява повече от едно възможно счетоводно третиране на определена сделка или събитие. Лицата, изготвящи финансовите отчети, трябва да изберат това третиране, което най-точно съответства на дейността на Дружеството.

Съгласно МСС 8 от Дружеството се изисква да подбере и да прилага своите счетоводни политики последователно за подобните сделки и/или за други събития и условия, освен когато даден МСФО конкретно изисква или позволява категоризация на позициите, за които могат да са подходящи различни политики. Когато даден МСФО изисква или позволява такава категоризация, за всяка една отделна категория се подбира и последователно се прилага най-подходящата счетоводна политика. Поради това след като вече е избрано някое от алтернативните третираня, то се превръща в счетоводна политика и трябва да бъде последователно прилагано. Промени по счетоводната политика трябва да се извършват само когато това се изисква по силата на стандарт или тълкуване, или ако в резултат на промяната въпросните финансови отчети ще предоставят по-надеждна и релевантна информация.

3. Счетоводна политика

3.1. Общи положения

Най-значимите счетоводни политики, прилагани при изготвянето на този финансов отчет, са представени по-долу.

Финансовият отчет е изготвен при спазване на принципите за оценяване на всички видове активи, пасиви, приходи и разходи, съгласно МСФО. Базите за оценка са оповестени подробно по-нататък в счетоводната политика към финансовия отчет. Финансовият отчет е изготвен при спазване на принципа на действащо предприятие.

Следва да се отбележи, че при изготвянето на представения финансов отчет са използвани счетоводни оценки и допускания. Въпреки че те са базирани на информация, предоставена на ръководството към датата на изготвяне на финансовия отчет, реалните резултати могат да се различават от направените оценки и допускания.

3.2. Текущи и нетекущи активи

Актив се класифицира като текущ, когато отговаря на някой от следните критерии:

- очаква се да се реализира като актив или се държи с цел продажба или употреба в нормалния оперативен цикъл;
- държи се предимно с цел търгуване;
- очаква се да се реализира като актив в рамките на дванадесет месеца след края на отчетния период;

или

- активът е пари или парични еквиваленти (съгласно дефиницията на МСФО 7), освен ако за актива няма ограничение да бъде разменян или използван за уреждане на пасив в продължение най-малко на дванадесет месеца след края на отчетния период.

Актив се класифицира като нетекущ, ако не отговаря на критериите за класифициране като текущ.

3.3. Имоти, машини и съоръжения

Активи се отчитат като Имоти, машини и съоръжения, когато отговарят на критериите на МСС 16 за признаване, и имат цена на придобиване равна или по-висока от 500 лв. Активите, които имат цена на придобиване по-ниска от посочената, се отчитат като текущи разходи за периода на придобиване в съответствие с одобрената счетоводна политика. Всеки имот, машина и съоръжение се оценява при придобиването му по цена на придобиване, определена в съответствие с изискванията на МСС 16.

След първоначалното признаване като актив всеки имот, машина, съоръжение и оборудване трябва да се отчита по преоценена стойност, която е справедливата стойност на актива към датата на преоценката, без всички последвали натрупани амортизации, както и последвалите натрупани загуби от обезценка. Преоценките трябва да се правят достатъчно редовно, така че балансовата сума да не се различава съществено от тази, която би била определена при използването на справедливата стойност към датата на счетоводния баланс.

Разходите за текущото обслужване на имоти, машини и съоръжения се отчитат в печалба или загуба в момента на извършването им.

Балансовата стойност на даден имот, машина и съоръжение се отписва:

- при продажба на актива;

или

- когато не се очакват никакви други икономически изгоди от използването на актива, или при освобождаване от актива.

Печалбата или загубата, възникваща от отписването на имот, машина и съоръжение, се включват в печалбата или загубата когато активът се отпише, освен ако МСС 17 не изисква друго при продажба и обратен лизинг. Печалбите или загубите, възникващи при отписване на имот, машина или съоръжение, се определят като разлика между нетните постъпления от продажбата /ако има такива/ и балансовата стойност на актива. Те не се класифицират като приход/разход.

Когато в хода на обичайната си дейност предприятието рутинно продава активи /имоти, машини и съоръжения/, които е държало за отдаване под наем, то прехвърля тези активи в материалните запаси по тяхната балансова стойност, когато въпросните активи престанат да бъдат отдавани под наем и се превърнат в държани за продажба. Постъпленията от продажбата на такива активи се признават като приходи в съответствие с МСС 18 – „Приходи”. МСФО 5 не се прилага, когато активи, държани за продажба в обичайния ход на дейността, бъдат прехвърлени към материални запаси.

Имотите, машините и съоръженията се амортизират по линейния метод за периода на очаквания полезен живот.

Остатъчната стойност и полезният живот на актив се преразглеждат при приключването на всяка финансова година, и ако очакванията се различават от предишните приблизителни оценки, промените се отчитат като промяна в счетоводните приблизителни оценки в съответствие с МСС 8 – „Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки”.

Амортизацията започва от момента, в който имотите, машините и съоръженията са налични в предприятието, на мястото и в състоянието, необходими за експлоатацията им и по начина, предвиден от ръководството. Амортизацията на активите се преустановява на по ранната от двете дати :

- датата, на която са класифицирани като държани за продажба съгласно МСФО 5;
- датата на отписване на активите.

Амортизацията не се преустановява в периоди на престой или изваждане от активна употреба.

Ускорена амортизационна норма не се прилага. Използва се линеен метод за изчисляване на амортизационните отчисления.

Средният полезен живот в години за основните групи дълготрайни материални активи е както следва:

• Сгради	50 години;
• Съоръжения	25 години;
• Машини, производствено оборудване, апаратура	10 години;
• Транспортни средства	10 години;

- Компютри 5 години;
- Стопански инвентар 7 години;

3.4. Обезценка на Имоти, машини и съоръжения

Съгласно изискванията на МСС 36 към края на отчетния период се прави преценка дали съществуват индикации, че стойността на даден актив от Имоти, машини и съоръжения е обезценена. В случай на такива индикации се изчислява възстановимата стойност на актива и се определя загубата от обезценка.

3.5. Обезценка на инвестиционни имоти

Съгласно изискванията на МСС36 към края на отчетния период се прави преценка дали съществуват индикации, че стойността на инвестиционните имоти е обезценена. В случай на такива индикации се изчислява възстановимата стойност на инвестиционните имоти и се определя загубата от обезценка.

3.6. Нематериални активи

Предприятието отчита разграничимите непарични активи без физическа субстанция като нематериални активи, когато отговарят на определението на нематериален актив и критериите за признаване, формулирани в МСС 38.

Нематериален актив се признава ако е вероятно, че предприятието ще получи очаквани бъдещи икономически ползи, които са свързани с актива, и неговата стойност може да бъде определена надеждно.

Първоначално нематериалните активи се отчитат по цена на придобиване.

Цената на придобиване на отделно придобит нематериален актив се определя съгласно МСС38 и включва:

- покупната цена, вносните мита и невъзстановимите данъци върху покупката. Търговските отстъпки и рабати се приспадат;
- и
- всякакви свързани разходи за подготовката на актива за неговото очаквано използване.

Цената на придобиване на вътрешносъздаден нематериален актив съгласно МСС 38 е неговата себестойност, включваща сумата на разходите, направени от датата, на която нематериалният актив е отговорил за първи път на критериите за признаване.

Нематериалните активи се отчитат след придобиването си по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и натрупаните загуби от обезценка.

Предприятието преценява дали полезният живот на нематериален актив е ограничен или неограничен, и ако е ограничен- продължителността на/ или броя на производствените или сходни единици, съставляващи този полезен живот.

Нематериален актив се разглежда като имащ неограничен полезен живот, когато на базата на анализ на съответните фактори не съществува предвидимо ограничение за периода, през който се очаква активът да генерира нетни парични потоци за предприятието.

Нематериалните активи с ограничен полезен живот се амортизират, а нематериалните активи с неограничен полезен живот не се амортизират.

Нематериалните активи, които подлежат на амортизация, се амортизират по линейния метод за срока на определения полезен живот.

Амортизацията започва, когато активът е на разположение за ползване, т.е. когато той е на мястото и в състоянието, необходимо за способността му да работи по начин, очакван от ръководството. Амортизацията се прекратява на по-ранната от следните дати:

- датата, на която активът е класифициран като държан за продажба (или включен в групата за освобождаване, която е държана за продажба) в съответствие с МСФО 5
- или
- датата, на която активът е отписан.

Средният полезен живот в години за основните групи амортизируеми нематериални активи, е както следва:

- Софтуер 5 години.

3.7. Обезценка на нематериални дълготрайни активи

Съгласно изискванията на МСС 36 към края на отчетния период се прави преценка дали съществуват индикации, че стойността на нематериалните дълготрайни активи е обезценена. В случай на такива индикации се изчислява възстановимата стойност на активите и се определя загубата от обезценка.

3.8. Финансови инструменти

Финансов инструмент е всеки договор, който поражда финансов актив за дадено предприятие, и финансов пасив или капиталов инструмент за друго предприятие. Предприятието признава финансов актив или финансов пасив в баланса когато става страна по договорните условия на финансов инструмент.

Финансовите активи и пасиви се класифицират съгласно изискванията на МСС 7.

3.9. Финансови активи

Предприятието прилага МСС 7 при отчитане на финансови активи.

Финансов актив е всеки актив който е:

- парични средства;
- инструмент на собствения капитал на друго предприятие;
- договорно право:
  - ✓ да се получат парични средства или друг финансов актив от друго предприятие ;

или

- ✓ да се разменят финансови активи или финансови пасиви с друго предприятие при условия, които са потенциално благоприятни за предприятието;
- договор, който ще бъде или може да бъде уреден в собствени инструменти на собствения капитал на емитента и е:
  - ✓ недериватив, за който предприятието е или може да бъде задължено да получи променлив брой от инструменти на собствения капитал на предприятието;

или

- ✓ дериватив, който ще бъде или може да бъде уреден чрез размяна на фиксирана сума парични средства или друг финансов актив за фиксиран брой от собствените капиталови инструменти на предприятието. За тази цел инструментите на собствения капитал на предприятието не включват упражняеми финансови инструменти, класифицирани като инструменти на собствения капитал, които налагат на предприятието задължението да предостави на друга страна пропорционален дял от нетните активи на предприятието само при ликвидация, или инструменти, които са договори за бъдещо получаване или предоставяне на инструменти на собствения капитал на предприятието.

Финансовите инструменти - активи се класифицират в следните категории съгласно изискванията на МСС 39:

- Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата;
- Държан за търгуване финансов актив, определен при първоначалното му признаване от предприятието за отчитане по справедлива стойност в печалбата или загубата.
- Инвестиции държани до падеж
- Кредити и вземания
- Финансови активи на разположение за продажба

Предприятието признава финансов актив или финансов пасив в отчета за финансовото състояние, когато и само когато предприятието става страна по договорните условия на инструмента.

При първоначалното си признаване финансовите активи се отчитат по справедливата им стойност плюс /в случай на финансови активи, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата/ разходите по сделката, които се отнасят пряко към придобиването или издаването на финансовия актив.

След първоначалното признаване предприятието оценява финансовите активи както следва:

- По справедлива стойност
  - ✓ финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата;

- ✓ финансови активи на разположение за продажба.

Изключение са инвестициите в инструменти на собствения капитал, които нямат котирана пазарна цена на активен пазар и чиято справедлива стойност не може да се оцени надеждно, както и деривативи, които са обвързани с некотирани инструменти на собствения капитал или трябва да се уредят чрез прехвърлянето на такива некотирани инструменти на собствения капитал, които се оценяват по цена на придобиване.

- По амортизирана стойност с използването на метода на ефективния лихвен процент
  - ✓ кредити и вземания;
  - ✓ инвестиции, държани до падеж.

Печалби и загуби от финансови активи

Печалби и загуби, които възникват от промяната на справедливата стойност на финансови активи, се признават както следва:

- Печалба или загуба от финансов актив или финансов пасив, класифициран като отчитан по справедлива стойност в печалбата или загубата, се признава в отчета за доходите.
- Печалбата или загубата от наличен за продажба финансов актив се признава в друг всеобхватен доход, с изключение на загубите от обезценка и печалбите и загубите от обменните курсове до момента на отписване на финансовия актив. В този момент натрупаната печалбата или загубата, призната преди в друг всеобхватен доход, се прекласифицира от собствен капитал в печалбата или загубата като корекция от прекласификация.

Лихвата, която се изчислява с използване на метода на ефективния лихвен процент, се признава в отчета за доходите.

Дивидентите от инструменти на собствения капитал на разположение за продажба се признават в отчета за доходите когато се установи правото на предприятието да получи плащане.

За финансовите активи, които се отчитат по амортизирана стойност, печалбата или загубата от актива се признава в отчета за доходите когато финансовият актив или финансовият пасив се отписва или обезценява (и чрез процеса на амортизиране).

Предприятието отписва финансов актив, когато :

- договорните права върху паричните потоци от финансовия актив са изтекли;
- или
- прехвърля финансовия актив, когато са прехвърлени договорните права за получаване на парични потоци от финансовия актив, или са запазени договорните права за получаване на паричните потоци от финансовия актив, но е поето договорно задължение за плащане на парични потоци на един или

повече получатели в споразумение и трансферът отговаря на условията за отписване съгласно МСС 39.

Условия за отписване:

Когато предприятието прехвърли финансов актив то оценява степента, до която ще запази рисковете и ползите от собствеността върху финансовия актив:

- ако предприятието прехвърли в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, предприятието отписва финансовия актив и признава отделно като активи или пасиви всички права и задължения, създадени или запазени при трансфера;
- ако предприятието запази в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, то продължава да признава финансовия актив;
- ако предприятието нито прехвърля, нито запазва в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, предприятието определя дали е запазило контрол върху финансовия актив. В този случай:
  - ✓ ако предприятието не е запазило контрол, то отписва финансовия актив и признава отделно като активи или пасиви всички права и задължения, създадени при трансфера.
  - ✓ ако предприятието е запазило контрол, то продължава да признава финансовия актив до степента на продължаващото му участие във финансовия актив.

При отписването на финансовия актив разликата между неговата балансова стойност и сумата на полученото възнаграждение (включващо всички получени нови активи, минус всички поети нови пасиви), както и всички натрупани печалби или загуби, които са били признати директно в собствения капитал, се признават в отчета за доходите.

Обезценка и несъбираемост на финансови активи

Доказателства за обезценката на финансов актив или на група от финансови активи - предприятието преценява към края на всеки отчетен период дали са налице обективни доказателства за обезценка на финансовите активи. Финансов актив или група от финансови активи се считат за обезценени и са възникнали загуби от обезценка, когато са налице обективни доказателства за обезценка, произхождащи от едно или повече събития, които са настъпили след първоначалното признаване на актива (събитие "загуба"), и когато това събитие има ефект върху очакваните бъдещи парични потоци от финансовия актив или от групата финансови активи, които могат да се оценят надеждно. Може да не е възможно да се идентифицира единично, самостоятелно събитие, което е причинило обезценката. По-скоро обезценката може да е причинена от комбинирания ефект на няколко събития.

Загубите, които се очакват в резултат на бъдещите събития, независимо от тяхната вероятност, не се признават.

Обезценка на финансови активи, отчитани по амортизирана стойност

Ако има обективни доказателства, че е възникнала загуба от обезценка от кредити и вземания или от инвестиции, държани до падеж, отчитани по амортизирана стойност, сумата на загубата се оценява като разлика между балансовата стойност на актива и настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци (с изключение на бъдещите кредитни загуби, които не са възникнали), дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент за финансовия актив (т. е. ефективният лихвен процент, изчислен при първоначалното признаване). Балансовата стойност на актива се намалява и сумата на загубата се признава в печалбата или загубата.

Обезценка на финансови активи, отчитани по цена на придобиване

Ако има обективни доказателства, че е възникнала загуба от обезценка на финансов актив, отчитан по цена на придобиване, сумата на загубата от обезценка се оценява като разлика между балансовата стойност на финансовия актив и настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци, дисконтирани с текущия пазарен процент на възвръщаемост за подобен финансов актив. Загубите се признават в печалбата или загубата. Такава загуба от обезценка не подлежи на възстановяване.

3.10. Парични средства

Паричните средства включват парични средства в брой и парични средства в безсрочни депозити (съответно в лева и във валута).

Паричните еквиваленти са краткосрочни, високоликвидни инвестиции, които са лесно обръщаеми в конкретни парични суми и съдържат незначителен риск от промяна в стойността им.

3.11. Кредити, търговски и други вземания

Кредитите и вземанията са недеривативни финансови активи с фиксирани или определяеми плащания, които не се котират на активен пазар, с изключение на:

- тези, които предприятието възнамерява да продаде незабавно или в близко бъдеще, които ще бъдат класифицирани като държани за търгуване, и тези които предприятието определя при първоначалното признаване като отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата;
- тези, които предприятието определя като на разположение за продажба при първоначалното признаване; или
- тези, при които държателят може да няма възможност да възстанови в значителна степен цялата си първоначална инвестиция, с изключение на случаите, при които причината е влошаване на кредитното качество, и които се класифицират като на разположение за продажба.

Като кредити и вземания се класифицират финансови активи, възникнали от директно предоставяне на стоки, услуги, пари или парични еквиваленти/търговски вземания и кредити/.

Кредитите и вземанията, които са с фиксиран падеж, се отчитат по амортизираната им стойност.

Кредитите и вземанията, които са без фиксиран падеж, се отчитат по себестойност. Предплатените разходи, които касаят следващи отчетни периоди, се представят като авансово преведени суми на доставчици и се включват в търговските вземания.

3.12. Данъци за възстановяване

Данъците за възстановяване не произтичат от договорни взаимоотношения и не се класифицират в категориите на финансовите активи. Те включват:

- ✓ Сумите на възстановимите данъци върху дохода във връзка с облагаемата печалба/данъчната загуба за периода и платени суми за текущ и предходен период, превишаващи дължимите суми.
- ✓ Сумите на данъчен кредит за възстановяване и прихващане след края на отчетния период, и платени суми за текущ и предходен период, превишаващи дължимите суми за други данъци.

Текущите данъчни активи за текущия и предходни периоди се оценяват по сумата, която се очаква да бъде възстановена от данъчните органи при прилагане на данъчни ставки и данъчни закони, действащи или очаквани да влязат в сила към края на отчетния период.

3.13. Материални запаси

Предприятието прилага МСС 2 за отчитане на материалните запаси:

Материални запаси са активи:

- държани за продажба в обичайния ход на стопанската дейност /стоки, продукция/;
- намиращи се в процес на производство за такава продажба /незавършено производство/;
- материални запаси, които се изразходват в производствения процес или при предоставяне на услуги /материали, суровини/.

Материалните запаси се оценяват по по-ниската от себестойността или нетната реализуема стойност.

Себестойността на материалните запаси представлява сумата от всички разходи по закупуването, преработката, както и други разходи, направени във връзка с доставянето им до сегашното състояние и местоположение.

Разходите по закупуване на материалните запаси включват покупната цена, вносните мита и други невъзстановими данъци, транспортните разходи и др., които директно могат да се отнесат към придобиването на стоките, материалите и услугите. Търговските отстъпки, работи и др. подобни компоненти се приспадат при определяне на покупната стойност.

Разходите за преработка включват преки разходи и систематично начислявани постоянни и променливи общи разходи, които се правят при преработване на материалите в готова продукция.

Променливите общи разходи се разпределят за всяка произведена единица на база на реалното изпозване на производствените мощности.

Постоянните общи разходи се разпределят към себестойността на продукцията на база на нормалния капацитет на производствените мощности.

Количеството общи постоянни разходи, които отговарят на разликата между нормалния капацитет и достигнатия капацитет, се признават за разходи за периода, в който възникват.

Другите разходи се включват в себестойността на материалните запаси само до толкова, доколкото са направени във връзка с довеждането на материалните запаси до настоящото им местоположение и състояние.

В ограничени случаи разходи по ползвани кредити, които са определени в МСС 23 - Разходи по заеми, се включват в стойността на материалните запаси.

Разходи, които не се включват в себестойността на произведената продукция и се признават като разходи за периода, в който са възникнали, са:

- количества материали, труд и други производствени разходи извън нормалните граници.
- разходи за съхранение в склад.
- административни разходи.
- разходи по продажбите.

Себестойност при предоставяне на услуги

Дотолкова, доколкото при предоставянето на услуги се ползват материални запаси, то те се включват в себестойността на услугите. Себестойността се състои главно от разходите за труд и другите разходи за персонала, зает в предоставянето на услугата, включително служителите, изпълняващи надзорна дейност, и съответната част от общите разходи за тях. Трудът и другите разходи, свързани с продажбите и общия административен персонал, не се включват, а се признават за разходи в периода, в който са възникнали.

Потреблението на материални запаси се оценява по средно- претеглена стойност.

Себестойността на материалните запаси може да не е възстановима, в случай че те са повредени или са цялостно или частично морално остарели, или ако има спад в продажните им цени. Също така себестойността на материалните запаси може да не бъде възстановима, ако приблизително определените разходи за завършване или приблизително определените разходи, които ще бъдат направени за осъществяване на продажбата, са се увеличили. Материалните запаси се намаляват до нетната реализуема стойност на базата на отделни позиции. При някои обстоятелства обаче може да бъде подходящо да се групират сходни или свързани позиции.

Към всеки следващ период се прави нова оценка на нетната реализуема стойност. Когато условията, довели до снижаване на материалните запаси под тяхната себестойност, вече не са налице, или когато има ясно доказателство за увеличение в нетната реализуема стойност заради промяна в икономическите обстоятелства, сумата на обезценката се възстановява така, че новата балансова сума е по-ниската от себестойността и преразгледаната нетна реализуема стойност. Възстановяването е ограничено до сумата на първоначалната обезценка.

При продажба на материални запаси балансовата сума на тези материални запаси се признава като разход през периода, през който съответният приход е признат. Сумата на всяка обезценка на материалните запаси до нетната им реализуема стойност, както и всички загуби от материални запаси се признават като разходи за периода на обезценката или на възникването на загубите. Сумата на евентуалното обратно възстановяване на стойността на обезценката на материалните запаси, възникнала в резултат на увеличението на нетната реализуема стойност, се признава като намаляване на сумата на признатите разходи за материални запаси през периода, през който възстановяването е възникнало.

Някои материални запаси могат да бъдат отнесени по сметките на други активи - например материални запаси, които се използват като компонент на създадените от самото предприятие собствени имоти, съоръжения и оборудване. Материалните запаси, отнесени към друг актив, се признават за разход в продължение на полезния живот на актива.

3.14. Активи държани за продажба

Като активи държани за продажба съгласно МСФО 5 се класифицират нетекущи активи, чиято балансова стойност ще бъде възстановена по-скоро чрез сделка за продажба отколкото чрез продължаваща употреба.

Активите държани за продажба се оценяват по по-ниската от балансовата им стойност и справедливата им стойност намалена с разходите за продажбата.

Загуба от обезценка се признава при всяко първоначално или последващо намаление на стойността на активи държани за продажба.

Печалба от последващо увеличение на справедливи стойности, намалени с разходите за продажба на активи държани за продажба се признава до размера на обезценката на съответния актив начислена преди съгласно МСС36 и МОФО5.

3.15. Собствен капитал

Собственият капитал на предприятието се състои от:

Основен капитал включващ :

- Регистриран капитал –представен по номинална стойност съгласно съдебно решение за регистрация

- Невнесен капитал – представлява невнесената част от основния капитал по номинален размер.
- Изкупени собствени акции- представени по стойността на платеното за обратното придобиване.

При издаването или придобиването на свои инструменти на собствения капитал предприятието прави различни разходи. Тези разходи обичайно включват регистрация и други законови такси, изплатени суми на правни, счетоводни и други професионални консултанти, и др.подобни. При капиталова сделка разходите по сделката се отчитат счетоводно като намаление на собствения капитал (нетно от всички свързани преференции за данък върху доходите) до степента, в която са допълнителните разходи, пряко свързани с капиталовата сделка, които в противен случай биха били избегнати. Разходите по капиталова сделка, която е изоставена, се признават като разход.

Резерви включващи:

- Резерв от последващи оценки – формиран по изискванията за отчитане, установени в МСФО, и прилаганата счетоводна политика;
- Премийни резерви- образувани от емитиране на собствени капиталови инструменти.
- Общи резерви – образувани от разпределение на печалба съгласно изискванията на Търговския закон на РБългария и учредителния акт на предприятието.
- Резерв от актюерски печалби или загуби – отразяват изменението в настоящата стойност на задълженията за дефинирани доходи в резултат на произтеклите от опита и действителността корекции, както и от промените в актюерските предположения. Формират се като разлика между задължението за дефинирани доходи в края и това в началото на периода.
- Други резерви – образувани по решение на собствениците на капитала

Финансов резултат включващ:

- Неразпределена към края на отчетния период натрупана печалба от предходни периоди.
- Непокрита към края на отчетния период натрупана загуба от предходни периоди.
- Печалба/загуба от периода.

3.16. Текущи и нетекущи пасиви

Пасив се класифицира като текущ когато отговаря на някой от следните критерии:

- Предприятието очаква да уреди пасива в своя нормален оперативен цикъл;
- Пасива се държи предимно с цел търгуване;
- Пасивът следва да бъде уреден в рамките на дванадесет месеца след края на отчетния период;

или

- Предприятието няма безусловно право да отсрочва уреждането на пасива за период най-малко дванадесет месеца след края на отчетния период.

Пасив се класифицира като нетекущ ако не отговаря на критериите на класифициране като текущ.

Пасив се класифицира като текущ, когато следва да се уреди в рамките на дванадесет месеца от края на отчетния период, дори ако:

- първоначалният срок е бил за период, по-дълъг от дванадесет месеца;
- или
- след края на отчетния период и преди финансовите отчети да са одобрени за публикуване е сключено споразумение за рефинансиране или за нов погасителен план на дългосрочна база.

3.17. Финансови пасиви

Предприятието прилага МСС32 и МСС39 при отчитане на финансови пасиви.

Финансов пасив е всеки пасив който е :

договорно задължение :

- да се предоставят парични средства или друг финансов актив на друго предприятие;
- или
- да се разменят финансови активи или финансови пасиви с друго предприятие при условия, които са потенциално неблагоприятни за предприятието;

договор, който ще бъде или може да бъде уреден в инструменти на собствения капитал на предприятието и е:

- недериватив, за който предприятието е или може да бъде задължено да предостави променлив брой инструменти на собствения си капитал;
- или
- дериватив, който ще бъде или може да бъде уреден чрез размяна на фиксирана сума парични средства или друг финансов актив за фиксиран брой инструменти на собствения капитал на предприятието. За тази цел инструментите на собствения капитал на предприятието не включват възвръщаеми финансови инструменти, класифицирани като инструменти на собствения капитал, които налагат на предприятието задължението да предостави на друга страна пропорционален дял от нетните активи на предприятието само при ликвидация, или инструменти, които са договори за бъдещо получаване или предоставяне на инструменти на собствения капитал на предприятието.

Финансовите инструменти-пасиви се класифицират в следните категории съгласно изискванията на МСС 39:

Финансови пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата:

- класифицирани като държан за търгуване

- при първоначалното му признаване се определя от предприятието за отчитане по справедлива стойност в печалбата или загубата

Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност.

Финансови пасиви се признават в отчета за финансовото състояние, когато предприятието стане страна по договорните условия на инструмента.

При първоначалното признаване финансовите пасиви се отчитат по справедливата им стойност, плюс в случай на финансови пасиви, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, разходите по сделката, които се отнасят пряко към придобиването или издаването на финансовия пасив.

Последваща оценка на финансови пасиви

По справедлива стойност

- финансови пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата;

С изключение на пасивите - деривативи, които са обвързани с некотиран инструмент на собствения капитал и трябва да се уредят чрез прехвърлянето на некотиран инструмент на собствения капитал, чиято справедлива стойност не може да се оцени надеждно, които се отчитат по цена на придобиване;

По амортизирана стойност с използването на метода на ефективния лихвен процент

- всички останали финансови пасиви

Печалби и загуби от финансови пасиви се признават както следва:

- Печалби и загуби от финансови пасиви, класифицирани като отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, се признават в отчета за доходите;
- Печалбата или загубата от финансови пасиви които се отчитат по амортизирана стойност се признава в отчета за доходите, когато финансовия пасив се отписва и чрез процеса на амортизиране.

Предприятието отписва финансов пасив (или част от финансовия пасив) , когато той е погасен - т. е. когато задължението, определено в договора, е отпаднало, анулирано или срокът му е изтекъл.

При отписване на финансов пасив разликата между балансовата стойност на финансов пасив (или на част от финансов пасив), който е прекратен или прехвърлен на трета страна, и платеното възнаграждение, включително прехвърлените и поети непарични активи и пасиви, се признава в отчета за доходите.

3.18. Търговски и други задължения и кредити

Кредити, търговски и други задължения са финансови пасиви, възникнали от директно получаване на стоки, услуги, пари или парични еквиваленти от кредитори. След първоначалното признаване кредитите и търговските задълженията, които са без фиксиран падеж се отчитат по оценената при придобиването им стойност.

Кредитите и задълженията, които са с фиксиран падеж се отчитат по амортизираната им стойност.

3.19. Данъчни задължения

Текущите данъчни задължения на предприятието не произтичат от договорни взаимоотношения и не се класифицират като финансови пасиви. Те включват:

Текущият данък върху дохода за текущия и предходни периоди се признава като пасив до степента, до която не е платен.

Текущи задължения за данъци съгласно други данъчни закони.

Текущите данъчни пасиви за текущия и предходни периоди се оценяват по сумата, която се очаква да бъде платена на данъчните органи при прилагане на данъчни ставки и данъчни закони, действащи към края на отчетния период.

3.20. Безвъзмездни средства предоставени от държавата

Безвъзмездни средства предоставени от държавата съгласно МСС20 са помощ от държавата/правителството, държавните агенции и др. подобни органи, които могат да бъдат местни, национални или международни/ под формата на прехвърляне на ресурси към предприятието в замяна на минало или бъдещо съответствие с определени условия по отношение на оперативните дейности на предприятието. Те изключват форми на правителствена помощ, които не могат в рамките на разумното да бъдат остойностени и сделки с държавата, които не могат да бъдат разграничени от нормалните търговски сделки на предприятието.

Безвъзмездни средства, свързани с активи, са безвъзмездни средства предоставени от държавата, чието основно условие е, че предприятието, отговарящо на условията за получаването им следва да закупи, създаде или по друг начин да придобие дълготрайни активи.

Безвъзмездни средства свързани с приходи, са безвъзмездни средства предоставени от държавата, различни от онези свързани с активи.

Безвъзмездни средства предоставени от държавата се представят като приходи за бъдещи периоди, които се признават на приход систематично и рационално за срока на полезния живот на актива.

Безвъзмездни средства предоставени от държавата, свързани с приходи се представят като приходи за бъдещи периоди, които се признават на приход в момента в които се признават разходите за покриването на които са получени.

3.21. задължения към персонала и провизии за дългосрочни доходи на персонала

Задължения към персонал включват задължения на предприятието по повод на минал труд положен от наетия персонал и съответните осигурителни вноски, които се изискват от законодателството. Съгласно изискванията на МСС19 се включват и начислените краткосрочни доходи на персонала с произход неизползвани отпуски на персонала и начислените на база на действащите ставки за осигуряване, осигурителни вноски върху тези доходи.

Съгласно изискванията на МСС19 се правят провизии за дългосрочни доходи на персонала представени по стойност от актюерска оценка.

3.22. Провизии

Провизиите са задължения с неопределена срочност или сума.

Провизии се признават по повод на конструктивни и правни задължения възникнали в резултат на минали събития съгласно изискванията на МСС 37.

Правно задължение е задължение, което произлиза от:
договор (според неговите изрични клаузи и по подразбиране);
законодателство; или
друго действие на закона.

Конструктивно задължение е задължение, което произлиза от действията на предприятието, когато:

- на базата на установена тенденция на предходна практика, публикувани политики или достатъчно специфично текущо твърдение предприятието е показало на други страни, че е готово да приеме определени отговорности;
- и
- като резултат предприятието създава у другите страни определено очакване, че ще изпълни тези отговорности.

Провизия се признава тогава, когато:

- предприятието има настоящо задължение (правно или конструктивно) като резултат от минали събития;
- има вероятност за погасяване на задължението да бъде необходим поток ресурси, съдържащ икономически ползи;
- и
- може да бъде направена надеждна оценка на стойността на задължението.

Ако тези условия не са изпълнени, провизия не се признава.

Провизиите се признават по най-добрата приблизителна оценка на ръководството на предприятието към края на отчетния период за разходите, необходими за уреждане на настоящото задължение.

Признатите суми на провизии се преразглеждат към края на всеки отчетен период и се преизчисляват с цел се отрази най-добрата текуща оценка.

3.23. Пасиви държани за продажба МСФО 5

Съгласно изискванията на МСФО5 предприятието класифицира като пасиви държани за продажба, пасиви включени в група за изваждане от употреба. Пасивите се оценяват в съответствие с изискванията на МСФО5.

3.24. Отсрочени данъчни активи и пасиви

Отсрочените данъчни активи и пасиви се принават за временни разлики между данъчната основа на активите и пасивите и тяхната балансова стойност към края на отчетния период.

Отсрочен данъчен пасив се признава за всички дължими в бъдещи периоди суми на данъци свързани с облагаеми временни разлики. Отсрочен данъчен актив се признава за възстановимите в бъдещи периоди суми на данъци свързани с приспадащи се временни разлики, пренос на неизползвани данъчни загуби и кредити до степента, до която е вероятно да съществува облагаема печалба, срещу която да могат да се използват.

Към края на всеки отчетен период предприятието преразглежда непризнатите отсрочени данъчни активи. Предприятието признава непризнатите в предходен период отсрочени данъчни активи до степента, до която се е появила вероятност бъдещата облагаема печалба да позволява възстановяването на отсрочен данъчен актив.

Балансовата стойност на отсрочените данъчни активи се преразглежда към края на всеки отчетен период. Предприятието намалява балансовата стойност на отсрочените данъчни активи до степента, до която вече не е вероятно да бъде реализирана достатъчна облагаема печалба, която да позволява да се оползотвори ползата от част или целия отсрочен данъчен актив. Всяко такова намаление се проявява обратно до степента, до която е станало вероятно да се реализира достатъчна облагаема печалба.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват по данъчните ставки, които се очаква да бъдат в сила за периода, в който активът се реализира или пасивът се уреди/ погаси въз основа на данъчните ставки (и данъчни закони), действащи или очаквани да влязат в сила към края на отчетния период.

Отсрочените данъци се признават като приход или разход и се включват в печалбата или загубата за периода, освен до степента, до която данъкът възниква от операция или събитие, което е признато през същия или различен период директно в собствения капитал

3.25. Печалба или загуба за периода

Предприятието признава всички елементи на приходите и разходите през периода в печалбата или загубата, освен ако даден МСФО не изисква или разрешава друго.

Някои МСФО определят обстоятелства, при които предприятието признава конкретни позиции извън печалбата или загубата през текущия период. Други МСФО изискват или разрешават компонентите на друг всеобхватен доход, които отговарят на дефиницията на Общите положения за приходи и разходи, да бъдат изключени от печалбата или загубата.

3.26. Разходи

Предприятието отчита текущо разходите за дейността по икономически елементи и след това отнася по функционално предназначение с цел формиране размера на разходите по направления и дейности.

Разходи се признават, когато възникне намаление на бъдещите икономически изгоди, свързани с намаление на актив или увеличение на пасив, което може да бъде оценено надеждно.

Признаването на разходите за текущия период се извършва тогава, когато се начисляват съответстващите им приходи.

Когато икономическите изгоди се очаква да възникнат през няколко отчетни периода и връзката на разходите с приходите може да бъде определена само най-общо или косвено, разходите се признават на базата на процедури за систематично и рационално разпределение.

Разход се признава незабавно в отчета за доходите, когато разходът не създава бъдеща икономическа изгода или когато и до степенята, до която бъдещата икономическа изгода не отговаря на изискванията или престане да отговаря на изискванията за признаване на актив в баланса.

Разходите се отчитат на принципа на текущо начисляване. Оценяват се по справедливата стойност на платеното или предстоящо за плащане.

3.27. Приходи

Приход е брутен поток от икономически ползи през периода, създаден в хода на обичайната дейност на предприятието, когато тези потоци водят до увеличаване на собствения капитал, различни от увеличенията, свързани с вноските на акционерите. Предприятието отчита текущо приходите от обичайната дейност по видове дейности. Приходите се оценяват по справедливата стойност на полученото или подлежащото за получаване плащане или възнаграждение.

Признаването на приходите се извършва при спазване на приетата счетоводна политика за следните видове приходи:

Приходът от продажбата на стоки и продукцията се признава, когато са били изпълнени всички следващи условия:

- предприятието е прехвърлило на купувача съществени рискове и ползи от собствеността върху стоките и продукцията;
- предприятието не запазва продължаващо участие в управлението на стоките и продукцията, доколкото то обикновено се свързва със собствеността, нито ефективен контрол над продаваните стоки и продукцията;

- сумата на прихода може надеждно да бъде оценена;
- вероятно е икономическите ползи, свързани със сделката, да се получат от предприятието;

и

- направените разходи или тези, които ще бъдат направени във връзка със сделката, могат надеждно да бъдат оценени.

Приходът от продажба на услуги се признава когато резултатът от една сделка може да се оцени надеждно, приходът, свързан със сделката, трябва да се признава в зависимост от етапа на завършеност на сделката към края на всеки отчетен период. Резултатът от една сделка може да се оцени надеждно, когато са изпълнени всички следващи условия:

- сумата на прихода може да бъде надеждно оценена ;
- вероятно предприятието ще има икономически ползи, свързани със сделката;
- етапа на завършеност на сделката към края на отчетния период може надеждно да се оцени;

и

- разходите, направени по сделката, както и разходите за завършване на сделката може надеждно да бъдат оценени.

Междинните и авансовите плащания, направени от клиентите, обикновено не отразяват извършените услуги.

Етапът на завършен договор се определя на база на набраните към края на отчетния период, разходи към общо предвидените разходи по договора.

Етапът на завършеност на една сделка може да се определи по различни методи. Всяко предприятие използва метода, който надеждно оценява извършените услуги.

В зависимост от характера на сделката *методите може да включват:*

- преглед на извършената работа;
- извършените до момента услуги като процент от общия обем на услугите, които трябва да бъдат извършени;

или

- частта, която направените до момента разходи представляват от общия обем на предвидените разходи по сделката. Само разходите, които отразяват извършените до момента услуги, се включват в направените до момента разходи. Само разходите, които отразяват извършените услуги или услугите, които трябва да бъдат извършени, се включват в общия обем на предвидените разходи по сделката.

Приходи от лихви, възнаграждения за права и дивиденди, се признават, когато:

- е възможно предприятието да има икономически ползи, свързани със сделката;

и

- сумата на приходите може надеждно да бъде оценена.

От печалбите преди придобиването се признават в печалбата или загубата при установяване на правото да получи дивидент, независимо от това дали дивидентите се отнасят за печалба реализирана преди или след придобиването.

Възнагражденията за права се начисляват съгласно условията на съответното споразумение и обикновено се признават на тази основа, освен ако с оглед разпоредбите на споразумението е по-подходящо приходът да се признава на друга системна или рационална база.

Приходът се признава само когато има вероятност предприятието да получи икономически ползи, свързани със сделката.

Когато възникне несигурност около събирането на сума, която вече е включена в прихода, несъбираемата сума или сумата, относно която възстановяването вече не е вероятно, се признава за разход, а не за корекция на сумата на първоначално признатия приход.

Приходите от наеми се признават на времева база за срока на договора. *Приходите се признават, както следва:*

- лихвата се признава по метода на ефективната лихва съгласно МСС39;
- възнагражденията за права се признават, на база на счетоводния принцип на начисляване съгласно съдържанието на съответното споразумение;

Когато възникне несигурност около събирането на сума, която вече е включена в прихода, несъбираемата сума или сумата, относно която вече е включена в прихода, несъбираемата сума или сумата, относно която възстановяването вече не е вероятно, се признава за разход, а не за корекция на сумата на първоначално признатия приход.

Приходите от наеми се признават на времева база, за срока на договора.

3.28. Ефекти от промените в обменните курсове

Функционалната валута на предприятието е българският лев. Валутата на представяне на финансовите отчети е български лев. Точността на числата във финансовия отчет е хиляди български лева. Чуждестранна валута е всяка валута различна от функционалната валута на предприятието.

Сделките в чуждестранна валута се вписват първоначално във функционална валута, като към сумата на чуждестранната валута се прилага централния курс на Българска Народна Банка (БНБ) за съответната валута, към датата на сделката.

Курсовите разлики, възникващи при уреждане на парични позиции или при преизчисляване на паричните позиции на предприятието по курсове, различни от тези, при които са били преизчислени при първоначалното признаване през периода или в предходни финансови отчети, се признават като печалба или загуба за периода, в който са възникнали, с някои изключения съгласно МСС 21 на курсовите разлики, възникващи по дадена парична позиция, която по същността си

представлява част от нетна инвестиция на отчитаща се стопанска единица в чуждестранна дейност.

Когато парична позиция възниква в резултат на сделка с чуждестранна валута и има промяна в обменния курс между датата на сделката и датата на уреждането, се появява курсова разлика. Когато сделката бъде уредена в рамките на същия отчетен период, през който е възникнала, цялата курсова разлика се признава през дадения период. Но когато сделката бъде уредена през следващ отчетен период, курсовата разлика, призната през всеки от междинните периоди до датата на уреждането, се определя от промяната на обменните курсове през всеки период.

Когато печалба или загуба от непарична позиция е отразена директно в собствения капитал, всеки обменен компонент от тази печалба или загуба се признава в друг всеобхватен доход. Когато печалба или загуба от непарична позиция е отразена в печалбата или загубата, всеки обменен компонент от тази печалба или загуба се признава като печалба или загуба.

Когато определени МСФО изискват някои печалби или загуби от активи да се отразяват директно в собствения капитал и когато такъв актив се оценява в чуждестранна валута, МСС 21 изисква преоценената стойност да бъде преизчислена, използвайки курса към датата на определяне на стойността, в резултат на което се получава курсова разлика, която също се признава в друг всеобхватен доход.

Предприятието прави преоценка на позиции в чуждестранна валута към края на отчетния период и текущо през отчетния период.

Позициите в чуждестранна валута към 31 декември 2014 година са оценени в настоящия финансов отчет по заключителния курс на БНБ.

3.29. Счетоводни предположения и приблизителни счетоводни преценки

В резултат на несигурността, присъща на деловата дейност, много статии от финансовите отчети не подлежат на прецизна оценка, а само на приблизителна оценка. Приблизителните оценки се оценяват въз основа на най-актуалната налична и надеждна информация.

Използването на разумни приблизителни оценки представлява основен елемент в изготвянето на финансовите отчети и не намалява тяхната достоверност. Прилагането на Международните стандарти за финансово отчитане изисква от ръководството да приложи някои счетоводни предположения и приблизителни счетоводни преценки при изготвяне на финансовите отчети и при определяне на стойността на някои от активите, пасивите, приходите и разходите. Всички те се извършват на основата на най-добрата преценка, която е направена от ръководството към края на отчетния период. Действителните резултати биха могли да се различават от представените във финансовите отчети.

Дадена приблизителна оценка подлежи на преразглеждане, ако настъпят промени в обстоятелствата, на които се основава, или в резултат от получена нова информация

или допълнително натрупан опит. Преразглеждането на приблизителната оценка не се свързва с предходни периоди и не представлява корекция на грешка.

Всяка промяна в прилаганата база за оценяване се третира като промяна в счетоводната политика, а не в счетоводната приблизителна оценка.

Когато е трудно да се направи разграничение между промяна в счетоводната политика и промяна в счетоводната приблизителна оценка, промяната се приема като промяна на счетоводната приблизителна оценка.

Ефектът от промяната в счетоводна приблизителна оценка, се признава перспективно чрез включването му в печалбата или загубата за периода на промяната, ако промяната засяга само този период или периода на промяната и бъдещи периоди, ако промяната засяга и двата.

Дотолкова, доколкото промяната в счетоводната приблизителна оценка води до промени в активите и пасивите, или се отнася до компонент от капитала, тя се признава чрез коригиране на балансовата стойност на свързания актив, пасив или компонент от капитала в периода на промяната.

3.30. Грешки

Грешки от минал период са пропуски или неточно представяне на финансовите отчети на предприятието за един или повече минали отчетни периоди произтичащи от неизползване или неправилно използване на надеждна информация, която:

- е била налична към момента, в който финансовите отчети за тези периоди са били одобрени за публикуване;

и

- е можело, приполагането на разумни усилия, да бъде получена и взета предвид при изготвянето и представянето на тези финансови отчети.

Тези грешки включват ефектите от математически грешки, грешки при прилагане на счетоводна политика, недоглеждане или неточно представяне на факти и измами.

Грешки по смисъла на МСС8 могат да възникнат във връзка с признаването, оценяването, представянето или оповестяването на компоненти от финансовите отчети. Потенциалните грешки за текущия период, открити в същия, се коригират преди финансовите отчети да се одобрят за публикуване. Въпреки това, грешки понякога се откриват в последващ период и тези грешки от предходни периоди се коригират.

Предприятието коригира със задна дата съществените грешки от предходни периоди в първия финансов отчет, одобрен за публикуване след като са открити чрез:

- преизчисляване на сравнителните суми за представения предходен период, в които е възникнала грешка;

или

- в случай, че грешката е възникнала преди най-ранно представения предходен период, преизчисляване на началното салдо на активите, пасивите и капитала за този период.

Грешка от предходен период се коригира посредством преизчисляване с обратна сила, освен ако е практически неприложимо да се определи някой от специфичните ефекти за периода или кумулативния ефект от тази грешка.

3.31. Свързани лица и сделки между тях

Предприятието спазва разпоредбите на МСС24 при определяне и оповестяване на свързаните лица.

Сделка между свързани лица е прехвърляне на ресурси, услуги или задължения между свързани лица без значение на това, дали се прилага някаква цена.

3.32. Лизинг

Съгласно МСС 17 лизингов договор се класифицира като финансов лизинг, ако прехвърля по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху актива. Лизингов договор се класифицира като оперативен лизинг, ако не прехвърля по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху актива.

Признаване и отчитане на финансов лизингов договор по които дружеството е лизингополучател

В началото на лизинговия срок финансовият лизинг се признава като актив и пасив в баланса с размер, който в началото на лизинговия срок е равен на справедливата стойност на наетият актив или, ако е по-нисък – по настоящата стойност на минималните лизингови плащания, всяка едно от които е определено в началото на лизинговия договор. Дисконтовият процент, който се използва при изчисляване на настоящата стойност на минималните лизингови плащания е лихвеният процент, заложен в лизинговия договор, доколкото той практически може да бъде определен; ако това е невъзможно – използва се диференциалният лихвен процент по задължението на лизингополучателя. Първоначалните преки разходи, извършени от лизингополучателя, се прибавят към сумата, призната като актив.

Минималните лизингови плащания се разпределят между финансовия разход и намалението на неплатеното задължение. Финансовият разход се разпределя по периоди за срока на лизинговия договор, така че да се получи постоянен периодичен лихвен процент по остатъчното салдо на задължението. Условните наеми се начисляват като разход за периодите, в които са били извършени.

Амортизационната политика по отношение на амортизуемите наети активи се съобразява с тази по отношение на собствените амортизуеми активи, а признатата амортизация се изчислява на базата, определена в МСС регламентиращи съответния вид актив. Ако не е сигурно в голяма степен, че предприятието ще придобие собственост до края на срока на лизинговия договор, активът изцяло се амортизира

през по-краткия от двата срока – срока на лизинговия договор или полезния живот на актива.

Признаване и отчитане на оперативен лизингов договор по които дружеството е лизингополучател

Лизинговите плащания по оперативен лизинг се признават като разход в отчета за доходите по линейния метод за целия срок на лизинговия договор, освен ако друга системна база не е представителна за времето, през което предприятието използва изгодите на наетия актив.

Признаване и отчитане на финансов лизингов договор по които дружеството е лизингодател

Предприятието признава активите, държани по силата на финансов лизинг, в своите отчети и ги представя като вземане, чиято сума е равна на нетната инвестиция в лизинговия договор.

Подлежащото на получаване лизингово плащане се разглежда като погасяване на главница и финансов доход.

Признаването на финансовия доход се основава на модел, отразяващ постоянна норма на възвръщаемост за периодите върху нетната инвестиция на лизингодателя, свързана с финансовия лизинг.

Приходът от продажбата, признат в началото на срока на финансовия лизинг от лизингодателя, представлява справедливата стойност на актива или ако тя е по-ниска – настоящата стойност на минималните лизингови плащания, изчислени при пазарен лихвен процент. Себестойността на продажбата в началото на срока на лизинговия договор е себестойността или балансовата стойност, ако са различни, на наетата собственост, намалена със настоящата стойност на негарантираната остатъчна стойност.

Признаване и отчитане на оперативен лизингов договор по които дружеството е лизингодател

Активите, държани за отдаване по оперативни лизингови договори се представят в отчетите, в съответствие със същността на актива.

Наемният доход от оперативни лизингови договори се признава като доход по линейния метод за срока на лизинговия договор, освен ако друга системна база отразява по-точно времевия модел, при чието използване е намалена извлечената полза от наетия актив.

Разходите, включително амортизацията, извършени във връзка с генерирането на дохода от лизинг, се признават за разход. Наемният доход се признава за доход по линейния метод за целия срок на лизинговия договор, дори ако постъпленията не се получават на тази база, освен ако друга системна база отразява по-точно времевия модел, при чието използване е намалена извлечената полза от наетия актив.

Началните преки разходи, извършени от предприятието във връзка с договарянето и уреждането на оперативен лизинг се прибавят към балансовата сума на наетия актив и се признават като разход през целия срок на лизинговия договор на същото основание както лизинговия приход.

Амортизацията на амортизуемите наети активи се извършва на база, съответстваща на амортизационната политика, възприета за подобни активи, а амортизациите се изчисляват на базата, посочена в МСС регламентиращи отчитането на съответния вид актив.

3.33. Събития след края на отчетния период

Събития след края на отчетния период са онези събития, както благоприятни, така и неблагоприятни, които възникват между края на отчетния период и датата, на която финансовите отчети са одобрени за публикуване.

Разграничават се два вида събития:

- такива, които доказват условия, съществували към края на отчетния период (коригиращи събития);
- и
- такива, които са показателни за условия, възникнали след края на отчетния период (некоригиращи събития).

Предприятието коригира сумите, признати във финансовите отчети, за да отрази коригиращите събития след края на отчетния период и осъвременява оповестяванията.

Предприятието не коригира сумите, признати във финансови отчети, за да отрази некоригиращите събития след края на отчетния период. Когато некоригиращите събития след края на отчетния период са толкова съществени, че неоповестяването би повлияло на способността на потребителите на финансовите отчети да вземат стопански решения, предприятието оповестява следната информация за всяка съществена категория на некоригиращото събитие :

- естеството на събитието;
- и
- приблизителна оценка на финансовия му ефект или изявление, че такава оценка не може да бъде направена.

3.34. Разходи по заеми

Предприятието прилага МСС 23 относно разходите по заеми. Разходите по заеми, които могат пряко да се отнесат към придобиването, строителството или производството на един отговарящ на условията актив, се капитализират като част от стойността на този актив. Другите разходи по заеми се признават като разход.

Отговарящ на условията актив е актив, който по необходимост изисква значителен период от време за подготовка за неговата предвиждана употреба или продажба.

Разходите по заеми се капитализират като част от стойността на актива, когато съществува вероятност, че те ще доведат до бъдещи икономически ползи за предприятието и когато разходите могат да бъдат надеждно оценени.

Разходите по заеми, които могат да бъдат пряко отнесени към придобиването, строителството или производството на даден отговарящ на условията актив, са

онези разходи по заеми, които биха били избегнати, ако разходът по отговарящия на условията актив не е бил извършен.

Предприятието капитализира разходите по заеми като част от стойността на отговарящия на условията актив на началната дата на капитализация.

Началната дата на капитализацията е датата, на която предприятието за първи път удовлетвори следните условия:

- извърши разходите за актива;
- извърши разходите по заемите;

както и

- предприеме дейности, необходими за подготвяне на актива за предвижданата му употреба или продажба.

Предприятието преустановява капитализирането на разходите по заеми за дълги периоди, през които е прекъснато активното подобрене на отговарящ на условията актив.

Предприятието прекратява капитализацията на разходите по заеми, когато са приключени в значителна степен всички дейности, необходими за подготвянето на отговарящия на условията актив за предвижданата употреба или продажба.

3.35. Условни активи и пасиви

Условен пасив е:

- възможно задължение, което произлиза от минали събития и чието съществуване ще бъде потвърдено само от настъпването или ненастъпването на едно или повече несигурни бъдещи събития, които не могат да бъдат изцяло контролирани от предприятието;

или

- настоящо задължение, което произлиза от минали събития, но не е признато, защото:
- не е вероятно за погасяването му да бъде необходим изходящ поток от ресурси, съдържащи икономически ползи;

или

- сумата на задължението не може да бъде определена с достатъчна степен на надеждност;

Условен актив е:

- възможен актив, който произлиза от минали събития и чието съществуване ще бъде потвърдено само от настъпването или ненастъпването на едно или повече несигурни бъдещи събития, които не могат да бъдат изцяло контролирани от предприятието.

Условните активи и пасиви не се признават.

Отчет за паричните потоци

Предприятието е приело политика за отчитане и представяне на паричните потоци по прекия метод в отчета за паричните потоци.

Паричните потоци се класифицират като парични потоци от:

Оперативна дейност

Инвестиционна дейност

Финансова дейност

Отчет за промените в собствения капитал

Предприятието представя отчет за промените в собствения капитал, показващ: обща сума на всеобхватния доход за периода, като показва поотделно общите суми, отнасящи се до собствениците на предприятието-майка и до неконтролиращите участия;

за всеки компонент на собствения капитал, ефектите от прилагане с обратна сила или преизчисление с обратна сила, признати в съответствие с МСС 8;

и

за всеки компонент на собствения капитал, изравняване на балансовата стойност в началото и в края на периода, като се оповестяват отделно промените в резултат от:

- печалба или загуба;
- всяка статия на друг всеобхватен доход;
- сделки със собствениците в качеството им на собственици, като показва отделно вноските от и разпределенията към собствениците и промените в притежаваните участия в дъщерните предприятия, които не водят до загуба на контрол.

4. Имоти, машини и съоръжения

	Земя	Сгради	Машини и съоръже- ния	Разходи за придо- биване	Общо
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Отчетна стойност					
Салдо към 1 януари 2014 г.	138	36 692	4 018	50	40 898
Новопридобити активи	17	4	100	265	386
Отписани активи	-	7 350	(20)	(266)	(7 636)
Салдо към 31 декември 2014 г.	155	29 346	4 098	49	33 648
Амортизация					
Салдо към 1 януари 2014 г.	-	(2 733)	(1 352)	-	(4 085)
Амортизация	-	(733)	(216)	-	(949)
Отписани активи	-	1 012	18	-	1 030
Салдо към 31 декември 2014 г.	-	(2 454)	(1 550)	-	(4 004)
Балансова стойност към 31 декември 2014 г.	155	26 892	2 548	49	29 644

	Земя	Сгради	Машини и съоръже- ния	Разходи за придо- биване	Общо
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Отчетна стойност					
Салдо към 1 януари 2015 г.	155	29 346	4 098	49	33 648
Новопридобити активи	-	1323	102	596	2021
Отписани активи	-	-	(2)	(506)	(508)
Салдо към 31 декември 2015 г.	155	30 669	4 198	139	35 161
Амортизация					
Салдо към 1 януари 2015 г.	-	(2 454)	(1 550)	-	(4 004)
Амортизация	-	(591)	(196)	-	(787)
Отписани активи	-	-	1	-	1
Салдо към 31 декември 2015 г.	-	(3 045)	(1 745)	-	(4 790)
Балансова стойност към 31 декември 2015 г.	155	27 624	2 453	139	30 371

Към 31.12.2015 г. разходите за придобиване на дълготрайни активи включват:

- обект „Модна къща - София” на стойност 17 хил. лв.;
- Обект „Студентски стол 1200” София 22 хил. лв.;
- Обект „СО клон Габрово-проектиране” 10 хил. лв.
- СО Чайка Пловдив- р-ди ремонт 90 хил.лв

5. Нематериални активи

	Програмни продукти ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Брутна балансова стойност		
Салдо към 1 януари 2014 г.	27	27
Салдо към 31 декември 2014 г.	27	27
Амортизация		
Салдо към 1 януари 2014 г.	(27)	(27)
Амортизация	-	-
Салдо към 31 декември 2014 г.	(27)	(27)
Балансова стойност към 31 декември 2014г.	-	-

	Програмни продукти ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Брутна балансова стойност		
Салдо към 1 януари 2015 г.	27	27
Салдо към 31 декември 2015 г.	27	27
Амортизация		
Салдо към 1 януари 2015 г.	(27)	(27)
Амортизация	-	-
Салдо към 31 декември 2015 г.	(27)	(27)
Балансова стойност към 31 декември 2015г.	-	-

6. Активи по отсрочени данъци

	временна разлика 2015 ‘000 лв.	данък 2015 ‘000 лв.	временна разлика 2014 ‘000 лв.	данък 2014 ‘000 лв.
Провизии за неизползван отпуск	45	1	36	4
Обезценка на вземания	975	87	106	11
Амортизации	(3 916)	(4)	(3 955)	(396)
Доходи на физически лица	9	3	6	1
Данъчна загуба	327	3	301	30
Разходи за пенсионни и други задължения към персонала	342	3	289	29
Други законови резерви	-	-	-	-
Общо активи по отсрочени данъци	(2 218)	(93)	(3 217)	(321)
Активи по отсрочени данъци, нетно	(2 218)	(93)	(3 217)	(321)

7. Материални запаси

	2015 ‘000 лв.	2014 ‘000 лв.
Материали	93	83
Стоки	3	3
Общо:	96	100

Материалите включват хранителни продукти и резервни части.

Към 31.12.2015 г. е извършен тест за обезценка на материалните запаси на Дружеството и не са установени индикации за обезценяване на материалите. Ръководството счита, че балансовата им стойност отразява тяхната нетна реализируема стойност.

7. Търговски вземания

	2015 ‘000 лв.	2014 ‘000 лв.
Вземания от клиенти в страната	208	170
Вземания по съдебни спорове	134	159
Вземания от доставчици по аванси	19	22

Други вземания	919	1775
Общо:	1 280	2 126

В „други вземания” са представени предимно вземанията от Корпоративна Търговска банка АД. Същите са в размер на 1714 хил.лева. През отчетната година ръководството е взело решение за обезценка на същите в размер на 50 % от стойността на вземанията. От синдиците на банката не беше получена информация, от която да може да се прецени до каква степен Дружестото ще реализира вземанията си.

9. Други текущи активи

Към 31.12.2015 г. като други текущи активи са отнесени и данъчни вземания в размер на 63 хил. лв. (2014 г.: 8 хил. лв.)

10. Пари и парични еквиваленти

	2015	2014
	‘000 лв.	‘000 лв.
Парични средства в банка	1525	1989
Депозити	-	2265
Парични средства в каса	54	112
Други парични еквиваленти	-	-
Общо:	1 579	4 366

11. Собствен капитал

11.1. Акционерен капитал

Към 31 декември 2015 година регистрираният акционерен капитал на “Студентски столове и общежития”ЕАД възлиза на 10 885 хил. лв., разпределен в 10 884 703 обикновени поименни акции с право на глас с номинална стойност на акция 1 лев.

11.2. Резерви

Резервите към 31.12.2015 г. са в размер на 5 715 хил. лева (за 2013 г. – 5 782 хил. лв.) и представляват резерв от последваща преоценка на активите – 3 789 хил. лева, законови резерви – 93 хил.лв., резерви от актюерски печалби и загуби – (56) хил.лв., и други резерви – 1 889 хил. лева.

12. Финансов резултат

	Финансов резултат от минали периоди	Финансов резултат От текущия период
Към 01.01.2014	(443)	(7034)
	(6658)	(833)
Финансов резултат за текущия период		
Отнасяне на печалба		
Корекция във връзка с грешки и промени	15	-
Други отнасяния по резерви	52	-
Към 31.12.2014	(7034)	(6 658)
		(7034)
Към 01.01.2015		
Финансов резултат за текущия период	-	(833)
Отнасяне на печалбата	-	
Корекция във връзка с грешки и промени		
Разпределени дивиденди		
Към 31.12.2015г.	(7034)	(7867)

13. Други нетекущи задължения

	2015 ‘000 лв.	2014 ‘000 лв.
Финансиране за нетекущи активи	22260	23990
Пенсионни и други задължения към персонала	564	261
Неусвоено финансиране	-	-
Получени авансови плащания	18	22
	22 842	24 273

14. Търговски и други текущи задължения

	2015 ‘000 лв.	2014 ‘000 лв.
Задължения към доставчици	548	676
Разчети по гаранции	609	481
Задължения към персонал	247	231
Задължения към осигурителни институции	116	109
Други текущи задължения	231	478

1751	1975
-------------	-------------

15. Текущи данъчни задължения

Към 31.12.2015 г. данъчните задължения на Дружеството са в размер на 237 хил. лева (2014 г.: 312 хил. лева).

До датата на изготвяне на отчета в дружеството са извършени ревизии и проверки, както следва:

- **Ревизия по ДДС** – до 30.11.2008 г. и периодични частични насрещни проверки – текущо, както и проверки за възстановяване на ДДС последната към 19.03.2016 год. за периода 01.12.2015 – 29.02.2016г.
- **Сметна палата**- проверката на Сметната палата обхваща периода 01.01.2008 година – 30.09.2009 година ,следваща проверка е за периода 2012 - 2013 година.
- **Периодични проверки** – от одитния екип на Министерство на образованието са извършвани ежегодни проверки с различна насоченост. Последната проверка обхваща периода 01.01.2014 – 30.06.2015год.

16. Приходи от продажби

	2015	2014
	‘000 лв.	‘000 лв.
Приходи от финансиране за оперативна дейност	5 214	4 361
Приходи от услуги по настаняване	5 763	5 052
Приходи от продажба на продукция (столово хранене)	4 132	2 972
Приходи от продажба на стоки	94	86
Други приходи	1814	906
	17 017	13 377

17. Себестойност на продажби

	2015	2014
	‘000 лв.	‘000 лв.
Себестойност на основна дейност	(13 880)	(12 746)
Себестойност на продажба стоки	(73)	(72)
Отписана балансова стойност ДМА	-	6340
	(13 953)	(19 159)

18. Финансови приходи, нетно

	2015	2014
	‘000 лв.	‘000 лв.
Приходи от лихви	50	129
Разходи по финансови операции	(11)	(10)
Разходи за лихви	-	-
	39	119

19. Разходи за данъци

Основните компоненти на разхода на данъци върху печалбата за годините са представени както следва:

	2015	2014
	‘000 лв.	‘000 лв.
Счетоводна печалба за годината преди данъци	(833)	(6 682)
Разход за данък върху печалбата:	-	-
Отсрочени данъци върху печалбата	93	24
Разходи за данъци върху дохода	93	24

20. Други приходи и други разходи

	2015	2014
	‘000 лв.	‘000 лв.
Приходи от финансиране	5 214	5 085
Разходи по отчетено финансиране	(5 214)	(5 085)
Продадени стоки	-	-
	-	-

21. Финансови рискове

В хода на обичайната си дейност дружеството може да бъде изложено на различни финансови рискове, най-важните от които са: валутен риск, кредитен риск и ликвиден риск. Затова общото управление на риска е фокусирано върху минимизирането на потенциалните отрицателни ефекти, които биха могли да се отразят върху финансовите резултати.

Финансовите рискове текущо се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, за да се определят адекватни цени на услугите, предоставяни от дружеството, да се оценят адекватно формите на поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

По-долу са описани различни видове рискове, на които е изложено дружеството при осъществяване на неговата дейност, както и възприетият подход при управлението на тези рискове.

22. Кредитен риск

При осъществяване на своята дейност дружеството е изложено на кредитен риск, който е свързан с риска някой от контрагентите му да не бъде в състояние да изпълни изцяло и в обичайно предвидените срокове задълженията си към него.

Финансовите активи на дружеството включват: парични средства, вземания от клиенти, финансови активи.

Дружеството е провело процедура съгласно изискванията на чл.13б,ал.1 от параграф на ПМС № 127/27.05.2013г., с което е допълнен Правилника за реда за упражняване правата на държавата в търговските дружества с държавно участие в капитала и във връзка с Правилата за избор на изпълнител за предоставяне на финансови услуги от кредитни институции /ДВ.бр.49/04.06.2013г./. На това основание са сключени тригодишни рамкови споразумения с четири обслужващи банки в които са открити разплащателни сметки.

- Ръководството счита, че не е налице риск, доколкото обслужващите банки са със стабилна ликвидност.

Ръководството на дружеството е създадо политика и оценява кредитния риск като прави текуща оценка на клиенти със значителен кредитен риск.

23. Ликвиден риск

Ликвидния риск се изразява в негативната ситуация дружеството да не бъде в състояние да посрещне всички свои задължения съгласно техния падеж. То провежда консервативна политика по управление на ликвидността, чрез която постоянна поддържа оптимален ликвиден запас парични средства и добра способност за финансиране на стопанската си дейност.

24. Валутен риск

Дружеството не е пряко изложено на валутен риск поради това, че осъществява транзакции, деноминирани в чужда валута предимно в евро при режим на валутен борд и фиксиран курс 1.95583 за едно евро.

25. Корекция на грешки

Във финансовия отчет за 2015 г. няма отразени корекции на грешки от предходни отчетни периоди.

26. Ключови приблизителни оценки и преценки на ръководството с висока несигурност

В настоящия финансов отчет при определяне на стойността на някои от активите, пасивите, приходите и разходите ръководството е направило някои счетоводни предположения и приблизителни счетоводни преценки. Всички те са направени на основата на най-добрата преценка и информация, с която е разполагало ръководството към края на отчетния период. Действителните резултати биха могли да се различават от представените в настоящия финансов отчет.

27. Обезценка на материални запаси

Към края на отчетния период ръководството прави преглед на наличните материални запаси - материали, продукция, стоки за да установи дали има такива, на които нетната реализируема стойност е по-ниска от балансовата им стойност. При този преглед към 31.12.2015 г. не са установени индикации за обезценка на материални запаси.

28. Обезценка на вземанията

Към края на всеки отчетен период ръководството извършва преглед на приблизителна оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания.

Обезценка на търговски вземания се формира когато са налице обективни доказателства, че дружеството няма да може да събере цялата сума по тях съгласно условията на вземанията. За такива доказателства ръководството приема установяването на значителни финансови затруднения на длъжника, вероятност длъжника да бъде обявен в несъстоятелност или ликвидация. Дружеството е

възприело политика на обезценка на вземанията по възрастов аваниз на вземанията. При наличие на доказателства за наличие на несъбираеми вземания същите се обезценяват на 100%.

29. Актюерски оценки

При определяне на сегашната стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране са използвани изчисления на сертифицирани актюери, базирани на предположения за смъртност, темп на текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор, които предположения са преценени от ръководството като разумни и уместни за дружеството.

30. Действащо предприятие

Ръководството на дружеството счита че предприятието е действащо и ще остане действащо, като няма планове и намерения за преустановяване на дейността.

31. Оповестяване съгласно законови изисквания

Дружеството оповестява начислени през 2015 г. суми за услуги, предоставени от одиторска фирма „Одит Консулт Б ” ЕООД в размер на 19 500 лева без вкл. ДДС.

32. Събития след датата на баланса

Към датата на изготвяне на финансовия отчет в “Студентски столове и общежития” ЕАД не са настъпили събития, които биха променили настоящия отчет.

33. Одобрение на финансовия отчет

Финансовият отчет към 31 декември 2015 г. (включително сравнителната информация) е одобрен и приет от Съвета на директорите.

“СТУДЕНТСКИ СТОЛОВЕ И ОБЩЕЖИТИЯ” ЕАД

Финансов отчет

31 декември 2015 г.

Изготвил:

(Илиана Бешкова)

Изп. директор:

(Васил Тодоров)

